

FACULTAT DE TRADUCCIÓ I D'INTERPRETACIÓ

GRAU DE TRADUCCIÓ I D'INTERPRETACIÓ

TREBALL DE FI DE GRAU

Curs 2024-2025

**Elaboració d'un glossari terminològic multilingüe
sobre el Dret Internacional Humanitari (DIH) en
català, anglès i romanès**

Francesca Maria Diaconu Moțoc

1600940

TUTORA

MARIA IOANA ALEXANDRESCU

Barcelona, 30 de Maig 2025

Dades del TFG

Títol

Elaboració d'un glossari terminològic multilingüe sobre el Dret Internacional Humanitari (DIH) en català, anglès i romanès

Autora: Francesca Maria Diaconu Moțoc

Tutora: Maria Ioana Alexandrescu

Centre: Universitat Autònoma de Barcelona

Estudis: Traducció i Interpretació

Curs acadèmic: 2024-2025

Paraules clau

Glossari terminològic multilingüe; dret internacional humanitari; DIH; traducció jurídica; terminologia jurídica; fitxes terminològiques; anglès; català; romanès

Resum

Aquest Treball de Fi de Grau presenta l'elaboració d'un glossari terminològic multilingüe sobre el Dret Internacional Humanitari (DIH) en anglès, català i romanès. El principal objectiu és establir un conjunt de termes jurídics essencials sobre el DIH que serveixi com a eina per als traductors i intèrprets a agilitzar els processos de recerca terminològica i garantir la coherència en els textos legals en aquesta combinació lingüística. Per a la creació d'aquest glossari s'han analitzat textos internacionals i s'ha realitzat la selecció de vint-i-sis termes que tenen un ús estès. La metodologia emprada inclou la creació d'un corpus per als termes de cada llengua i la presentació d'aquests mitjançant fitxes terminològiques amb la seva traducció i context d'ús. Per últim, s'ha confeccionat el glossari multilingüe on s'exposen els termes i la respectiva definició en anglès juntament amb els equivalents en català i romanès.

Título

Elaboración de un glosario terminológico multilingüe sobre el Derecho Internacional Humanitario (DIH) en catalán, inglés y rumano

Autora: Francesca Maria Diaconu Moțoc

Tutora: Maria Ioana Alexandrescu

Centro: Universitat Autònoma de Barcelona

Estudios: Traducció i Interpretació

Curso académico: 2024-2025

Palabras clave

Glosario terminológico multilingüe; derecho internacional humanitario; DIH; traducción jurídica; terminología jurídica; fichas terminológicas; inglés; catalán; rumano

Resumen

Este Trabajo de Fin de Grado presenta la elaboración de un glosario terminológico multilingüe sobre el Derecho Internacional Humanitario (DIH) en inglés, catalán y rumano. El objetivo principal es establecer un conjunto de términos jurídicos esenciales sobre el DIH que sirva como herramienta a traductores e intérpretes para agilizar los procesos de búsqueda terminológica y garantizar la coherencia en los textos legales en esta combinación lingüística. Para la creación de este glosario se han analizado textos internacionales y se ha realizado la selección de veintisiete términos que tienen un uso extendido. La metodología utilizada incluye la creación de un corpus para la terminología de cada lengua y la presentación de los términos mediante fichas terminológicas con su traducción y contexto de uso. Por último, se ha elaborado el glosario multilingüe en el que se exponen los términos con la definición correspondiente en inglés junto con los equivalentes en catalán y rumano.

Title

Elaboration of a multilingual glossary of terminology regarding the International Humanitarian Law (IHL) in Catalan, English and Romanian

Author: Francesca Maria Diaconu Moțoc

Tutor: Maria Ioana Alexandrescu

Centre: Universitat Autònoma de Barcelona

Studies: Traducció i Interpretació

Academic year: 2024-2025

Key words

Multilingual terminological glossary; International Humanitarian Law; IHL; legal translation; legal terminology; term sheets; English; Catalan; Romanian

Summary

This End-of-degree Project presents the elaboration of a multilingual terminological glossary on International Humanitarian Law (IHL) in English, Catalan, and Romanian. The main purpose is to establish a set of essential legal terms, which serve as a tool for translators and interpreters to speed up terminological research processes and to ensure consistency in legal texts between this linguistic combination. To create this glossary, international documents have been analysed and twenty-seven terms with a widespread usage were selected. The methodology used includes the creation of a corpus for the terminology of each language and the presentation of the terms by means of terminology sheets with their translation and context of use. Afterwards, the multilingual glossary has been created, presenting the terms with their corresponding definition in English along with the equivalents in Catalan and Romanian.

Índex

1. Introducció	1
<i>1.1 Motivació</i>	<i>2</i>
<i>1.2 Objectius</i>	<i>2</i>
<i>1.3 Estructura del treball.....</i>	<i>3</i>
<i>1.4 Metodologia</i>	<i>3</i>
2. Marc teòric	5
<i>2.1. Contextualització</i>	<i>5</i>
<i>2.1.1 Definició</i>	<i>5</i>
<i>2.1.2 Origen i objectius</i>	<i>6</i>
<i>2.1.3 Eficàcia</i>	<i>7</i>
3. Estudi terminològic.....	8
<i>3.1 Presentació de l'arbre de camp.....</i>	<i>8</i>
<i>3.2 Fitxes terminològiques</i>	<i>11</i>
3. 2. 1 Crims i violacions del DIH.....	11
3. 2. 2 Conflicte i assistència humanitària	27
3. 2. 3 Protecció de persones	36
3.2.4 Instruments jurídics i organitzacions	54
3.3 Glossari multilingüe	71
Conclusions.....	80
Bibliografia	

1. Introducció

“There seems to be a strong possibility that international humanitarian law has been violated, in a manner that could amount to war crimes.”¹

Aquest treball de final de grau està motivat per la necessitat de crear una eina pràctica i multilingüe en l'àmbit de la traducció jurídica, concretament sobre el Dret Internacional Humanitari (d'ara en endavant, DIH). I és que sovint, aquest dret universal es dissipa quan es produeix una situació de guerra.

El motiu principal pel qual he escollit l'elaboració d'un glossari multilingüe sobre el DIH és la constant situació política global d'instabilitat i el sorgiment de nous conflictes armats que estem vivint actualment.

La necessitat d'eines lingüístiques que facilitin la feina de professionals en temps de guerra és evident. Per això, la creació d'un glossari multilingüe és un repte que pot resultar molt beneficiós i no només a professionals de la traducció o del dret, sinó que també a estudiants o gent interessada en iniciar-se en tot aquest món en relació amb els conflictes armats.

Un glossari precís i accessible pot ajudar a la comprensió de textos sociopolítics fins a garantir la pròpia aplicació del DIH. Tanmateix, pot funcionar com a pont entre diferents llengües i disciplines, i sobretot com a recurs viu, que es pot revisar i ampliar amb el pas del temps i el sorgiment de noves necessitats.

La selecció de les llengües és més aviat personal. Es fa servir com a llengua de referència, l'anglès, amb la qual hi trobem moltes més fonts d'informació, glossaris i bases de dades terminològiques en aquesta disciplina. D'altra banda, he decidit escollir

¹ Cita de Navi Pillay, Alta Comissionada de les Nacions Unides per als Drets Humans en una declaració feta a la 21a sessió especial del Consell de Drets Humans de les Nacions Unides sobre la situació dels drets humans en el territori ocupat de Palestina, inclosa Jerusalem Est, el 23 de juliol de 2014. Disponible en: <https://www.ohchr.org/en/statements/2014/07/statement-navi-pillay-un-high-commissioner-human-rights-human-rights-council>

dues altres llengües amb una significativa minoria de parlants en comparació amb l'anglès, però que són les meves llengües maternes, el romanès i el català.

1.1 Motivació

La motivació per realitzar aquest glossari va sorgir per un gran interès personal en el DIH, i en concret en aquesta combinació lingüística. Tanmateix, és evident la manca de recursos terminològics específics sobre aquesta branca del dret internacional en llengües amb menys representació global que l'anglès, com ho són el català i romanès.

Aquest glossari no només té com a objectiu proporcionar un recurs útil per a traductors i estudiants, sinó que també pretén posar en valor la importància de la terminologia com a eina essencial per facilitar la comprensió d'un àmbit tan complex com és el DIH i agilitzar la cerca terminològica en els processos de traducció i interpretació, al mateix temps que.

1.2 Objectius

El principal objectiu d'aquest treball és contribuir a la terminologia jurídica en més d'una combinació de llengües mitjançant la creació d'un glossari multilingüe sobre el DIH.

El segon objectiu és l'òptim desenvolupament de l'estudi terminològic del corpus sobre el DIH en les tres llengües. Es pretén recopilar els termes que poden ser útils per entendre millor aquesta especialitat del dret internacional, i així ampliar els recursos multilingües en contextos internacionals i evitar possibles ambigüitats durant els processos de traducció i d'interpretació.

Un tercer objectiu és fer servir aquest glossari com a recurs terminològic, no només per a la traducció i la interpretació. Si més no, que el puguin fer servir des de traductors i intèrprets o professionals de l'àmbit del dret internacional fins a investigadors o aficionats que treballin o bé vulguin ampliar el seu coneixement sobre aquesta àrea en concret del dret.

Per últim i no menys important, amb l'elaboració d'aquest treball m'agradaria poder deixar la meva empremta, per molt petita que sigui, en la construcció d'un món millor. On els drets de les persones en temps de guerra no es devaneixen ni es deixa a la

població desemparada, tot just en una situació tan crítica i deshumanitzadora, que mai cap persona hauria de viure, o sobreviure.

1.3 Estructura del treball

El treball està dividit en tres blocs diferents.

En primer lloc, es planteja el marc teòric d'estudi que ens ajuda a comprendre la necessitat de la confecció d'un glossari multilingüe específic en l'àmbit del DIH. Es realitza una breu contextualització sobre la seva creació, les propostes de definició de diversos autors i la distinció entre el caràcter internacional o no. Al següent apartat s'exposen els orígens i objectius d'aquesta branca del dret internacional, i es comenta la seva eficàcia en els contextos actuals.

El segon apartat és l'estudi terminològic on es presenta el corpus, amb el qual es realitzarà l'extracció de dades i el posterior buidatge terminològic. Amb l'ajuda d'aplicacions per a l'extracció terminològica, es realitza l'estudi sobre els termes seleccionats, vint-i-sis en total, i es confeccionen les fitxes terminològiques sota els quatre següents punts: *3.1.1 Crims i violacions del DIH*, *3.1.2 conflicte i assistència humanitària*, *3.1.3 Protecció de persones* i *3.1.4 Instruments jurídics i organitzacions internacionals*.

Al tercer apartat del treball s'exposa el glossari multilingüe en anglès, català i romanès juntament amb les conclusions del treball.

1.4 Metodologia

La metodologia del treball ha consistit en l'elaboració del marc teòric mitjançant la cerca d'informació sobre el DIH i així poder contextualitzar, definir i establir tant els orígens com els seus objectius i l'eficàcia en el context actual. Tanmateix, s'ha realitzat la selecció dels termes als Convenis de Ginebra i els seus Protocols addicionals que formaran el posterior glossari.

Per la part pràctica del treball, que comprèn l'elaboració de les fitxes terminològiques i el glossari s'han dut a terme els passos següents:

(1) s'ha fet servir l'aplicació *Bootcat* per a la creació del corpus de treball, on s'han recopilat les fonts d'informació en línia dels termes específics sobre l'àmbit del dret internacional humanitari, i així obtenir-ne un corpus de textos exhaustiu per a cadascuna de les llengües d'estudi;

(2) seguidament, s'ha fet servir l'aplicació *AntConc*, la qual ha facilitat trobar-ne, sobretot, els termes en el seu context d'ús i algunes definicions amb les respectives referències.

Per a cadascun dels termes s'ha confeccionat una fitxa terminològica que inclou la denominació i la categoria gramatical, una definició i un context d'ús real i la referència d'on s'extreuen tant la definició com el context.

(3) s'han confeccionat les fitxes terminològiques, dividides en quatre categories (crims i violacions del DIH; conflicte i assistència humanitària; protecció de persones; instruments jurídics i organitzacions internacionals), estructurades segons el terme de referència en anglès, la traducció del terme al català, la traducció del terme en romanès i l'explicació de cadascun mitjançant la definició i el context amb les fonts de procedència corresponents.

(4) un cop s'han realitzat totes les fitxes terminològiques de tots els termes, un total de setanta-vuit, s'ha elaborat un glossari multilingüe en tres llengües, anglès, català i romanès, ordenat alfabèticament segons l'idioma de referència, l'anglès i amb la respectiva definició, juntament amb la traducció dels termes en les altres dues llengües;

(5) s'ha dissenyat un mapa conceptual per a cadascuna de les categories que mostra de manera més precisa la seva naturalesa i en el qual s'hi representen les relacions conceptuais més significatives d'hiperonímia, hiponímia i cohiponímia.

(6) finalment, s'ha elaborat el glossari multilingüe amb la terminologia i definicions dels termes en anglès, juntament amb l'equivalència en català i romanès.

2. Marc teòric

2.1. Contextualització

El Comitè Internacional de la Creu Roja (CICR) declara que els quatre Convenis de Ginebra i els seus respectius Protocols addicionals han format la base teòrica per a la creació del DIH. Gràcies a aquests tractats, va tenir lloc la codificació de les normes essencials per protegir els individus i limitar l'ús de la violència en temps de guerra (CICR, 2004).

2.1.1 Definició

Hernández (2015) defineix el DIH com a:

“[Un] conjunt de normes que, per motius humanitaris, tracta de limitar els efectes dels conflictes armats. Protegeix a les persones que no participen o que ja no participen en els combats i limita els mitjans i mètodes de fer la guerra” (p.14)

Melzer i Kuster (2017) apunten que aquestes persones que necessiten protecció són la població civil, els ferits o presoners de guerra, els nàufrags i també el personal mèdic o religiós.

En canvi, la definició proposada per Kalshoven i Zegveld (2001) ens proporciona una perspectiva més propera on *“el dret humanitari es proposa mitigar el sofriment humà causat per la guerra o, com s'acostuma a dir, «humanitzar» la guerra”* (p.12).

Segons Hernández (2015), aquesta branca del dret internacional no determina la legitimitat de l'ús de la força per part dels Estats —això ho regula el *ius ad bellum*—, sinó que s'aplica exclusivament en situacions de conflicte armat, un cop ha esclatat la guerra —conegut com el *ius in bello*—. A més, segons el caràcter del conflicte s'apliquen unes determinades normes o no i es pot distingir entre dos tipus de conflicte armat:

- a) de caràcter internacional on s'enfronten com a mínim dos Estats.
- b) sense caràcter internacional, té lloc dins d'un mateix Estat i s'enfronten grups armats organitzats i forces governamentals.

Melzer i Kuster (2017) també remarquen que el DIH es pot solapar amb altres règims jurídics, com el dret internacional dels drets humans (DIDH) o el dret penal

internacional (DPI). En situacions de conflicte armat, el DIDH no deixa de ser aplicable, però és el DIH qui assumeix un paper preeminent com a norma especialitzada (*lex specialis*), oferint una sèrie de regulacions concretes en diverses temàtiques com l'ús legítim de la força i la privació de llibertat.

2.1.2 Origen i objectius

Pel que fa l'origen del DIH, aquest es remunta ben bé als mateixos orígens de les guerres. En les antigues civilitzacions ja hi havia un codi no escrit on es procurava mantenir i respectar unes determinades lleis i costums en els combats, però no és fins l'any 1864 amb la Convenció de Ginebra que es desenvolupa i es codifica com a una nova branca del dret internacional.

Hernández (2005) afirma que DIH també es coneix com el “dret de guerra” o “dret dels conflictes armats” i s'integra dins del mac jurídic del Dret Internacional Públic (DIP) i es regeix pels seus principis, com la sobirania dels Estats, el principi de consentiment i la responsabilitat internacional, tant dels Estats com, progressivament, dels individus.

No va ser fins l'any 1859 a la batalla de Solferino, quan Henry Durant, en ser testimoni de les terribles conseqüències del conflicte armat, es va adonar de la necessitat emergent de la codificació de normes que vetllin per la regulació de la guerra.

Aquesta experiència el va portar a promoure la creació del primer tractat humanitari, que establia la neutralitat del personal mèdic i la protecció dels ferits de guerra. A més, aquest impuls marcaria el naixement del CICR, que esdevindria un actor clau en l'àmbit humanitari.

Un dels objectius centrals del DIH és regular el comportament de les parts implicades en un conflicte armat i establir límits als mitjans i mètodes de guerra que poden emprar-se. Tanmateix, el DIH prohibeix explícitament aquells mètodes i mitjans de combat que afectin directament la població o els béns civils, així com els que ocasionin sofriments innecessaris o danys excessius. Al mateix temps que també promulga la protecció de fortes conseqüències que es puguin ocasionar al medi ambient. En aquest sentit, es vetlla per la prohibició de determinades armes, com les bales explosives o les armes làser amb capacitat de causar ceguesa (Hernández, 2015).

2.1.3 Eficàcia

El DIH beu principalment de dues grans fonts de l'àmbit del dret: d'una banda, del dret convencional, que inclou tractats internacionals com els Convenis de Ginebra i els seus Protocols addicionals; i, de l'altra, del dret internacional consuetudinari, format per pràctiques generalitzades dels estats que són acceptades com a dret. Malgrat la seva consistència jurídica i acceptació gairebé universal, la seva eficàcia en termes pràctics no acaba de consolidar-se i ser respectada per tots els Estats.

Tal com assenyalen Melzer i Kuster (2017), la implementació del DIH es veu compromesa per la naturalesa fragmentada dels conflictes moderns, la manca de voluntat política i la debilitat dels mecanismes internacionals d'execució. La proliferació de conflictes armats no internacionals (Siria, Iemen, Sudan, etc.) ha posat a prova la capacitat del DIH per protegir la població civil en contextos on l'Estat ja no controla el territori, o on hi ha una multiplicitat d'actors armats que no es consideren vinculats pels tractats internacionals.

La manca de capacitat per intervenir de manera directa sobre el terreny redueix sovint l'eficàcia d'aquest àmbit del dret, que corre el risc de quedar com una mera declaració de principis sense una aplicació pràctica efectiva.

Un altre dels grans reptes per a la seva implementació és l'absència de mecanismes sòlids de control i sanció que assegurin el compliment de les normes. En aquest sentit, les dinàmiques geopolítiques i els interessos polítics de certes potències mundials poden arribar a obstaculitzar el funcionament d'òrgans com la Cort Penal Internacional (CPI), dificultant encara més l'aplicació efectiva del DIH. A més, hi ha Estats que ni en reconeixen la seva potestat, creant així una impunitat pròpia, fent que les violacions del DIH no tinguin unes conseqüències tangibles i propiciant la seva ineficàcia com a eina d'autoritat jurídica i moral universal (Bothe, Partsch i Solf, 2024).

3. Estudi terminològic

Aquest tercer apartat consisteix en la part pràctica del treball on es mostrarà l'arbre de camp, les fitxes terminològiques i el glossari que constitueixen el corpus d'aquest treball de recerca.

i) L'arbre de camp:

Un cop feta la documentació de la temàtica del treball, el següent pas ha sigut dur a terme l'extracció i selecció terminològica. Per a la cerca dels termes que formaran el glossari, s'ha consultat i realitzat un buidatge terminològic dels documents legals que conformen la base de l'objecte d'estudi, els Convenis de Ginebra i els seus Protocols addicionals i s'han seleccionat els que tenen un ús estès i una alta freqüència d'ús en anglès. Tot seguit, s'ha realitzat la cerca dels equivalents en català al TERMCAT i en romanès a l'IATE.

El primer pas per a categoritzar els termes del posterior glossari ha sigut mitjançant la creació d'un arbre de camp on es s'han dividit segons la seva naturalesa: crims i violacions del DIH, conflicte i assistència humanitària, protecció de persones i els instruments jurídics i organitzacions humanitàries.

3.1 Presentació de l'arbre de camp

3.1.1 Crims i violacions del DIH

en. crimes against humanity; cat. crims contra la humanitat; ro. crime împotriva umanității

en. genocide; cat. genocidi; ro. genocid

en. indiscriminate attack; cat. atac indiscriminat; ro. atac nediscriminat

en. sexual violence; cat. violència sexual; ro. violență sexuală

en. torture; cat. tortura; ro. tortura

en. (serious) violations of IHL; cat. violacions (greus) del DIH; ro. încălcări (grave) ale DIU

en. war crimes; cat. crims de guerra; ro. crime de război

3.1.2 Conflicte i assistència humanitària

en. armed conflict; cat. conflicte armat; ro. conflict armat

en. military objective; cat. objectiu militar; ro. obiectiv militar

en. repatriation; cat. repatriació; ro. repatriere

en. humanitarian assistance; cat. assistència humanitària; ro. asistență umanitară

3.1.3 Protecció de persones

en. civilians; cat. civils; ro. civili

en. combatants; cat. combatents; ro. combatanți

en. prisoner of war; cat. presoner de guerra; ro. prizonier de război

en. protection of civilians; cat. protecció dels civils; ro. protecția civililor

en. protection of cultural property; cat. protecció dels béns culturals; ro. protecția bunurilor culturale

en. protection of women; cat. protecció de les dones; ro. protecția femeilor

en. refugee; cat. refugiat; ro. refugiat

en. humane treatment; cat. tractament humà; ro. tratament uman

3.1.4 Instruments jurídics i organitzacions humanitàries

en. customary international law; cat. dret internacional consuetudinari; ro. drept international cutumiar

en. Geneva Conventions; cat. Convencions de Ginebra; ro. Convenții de la Geneva.

en. humanitarian organization; cat. organització humanitària; ro. organizație umanitară

en. International Criminal Court; cat. Cort Penal Internacional; ro. Curtea Penală Internațională

en. International Red Cross Comitee; cat. Comitè Internacional de la Creu Roja; ro. Comitetul International al Crucii Roșii

en. International Humanitarian Law; cat. Dret Internacional Humanitari; ro. Drept Umanitar Internațional

en. Rome Statue; cat. Estatut de Roma; ro. Statutul de la Roma

ii) Les fitxes terminològiques:

Per a realitzar les fitxes terminològiques, s'ha elaborat un corpus de textos per a cadascuna de les llengües d'estudi. S'han fet servir dues aplicacions informàtiques que han permès automatitzar la cerca del textos on apareixen els termes seleccionats per a la formació del glossari multilingüe.

En primer lloc, amb el programa *Bootcat* i la seva cerca de textos a Google, s'ha hagut de crear unes anomenades *seeds*—diferents grups de paraules claus que tenen relació amb la temàtica d'estudi—, i s'ha aconseguit l'extracció dels recursos textuals en l'extensió de text pla (.txt) que conformaran part del material de les definicions i dels contextos que s'exposen amb les corresponents fonts de referència a les fitxes terminològiques.

En segon lloc, s'ha procedit a examinar les llistes de freqüències amb *AntConc*. Per a cada llengüa s'ha seleccionat el corpus creat amb *Bootcat*, en anglès els resultats han sigut molt alts, tenint un total de més de cent setanta textos, en català gairebé uns seixanta i en romanès, amb una mica més de setanta. Un cop carregats els corpus textuals, es mostren les llistes de freqüències per veure quins termes es repeteixen més i trobar-los en el seu context d'ús.

El següent pas ha sigut la preparació de la fitxa terminològica per a cadascun dels termes seleccionats, la qual està formada per un total de tres fitxes en referència amb les tres llengües d'estudi del treball.

El model de les fitxes terminològiques està dividit en sis apartats diferents. En primer lloc, hi trobem la llengua del terme —en aquest cas s'ha ordenat segons l'idioma de referència, l'anglès, seguit pel català i per últim, el romanès—; la denominació i la categoria gramatical del terme; la definició corresponent; la font de referència de la definició; el context d'ús, on s'ha senyalat amb negreta el terme i per últim, la font de referència del context.

Pel que fa l'apartat de denominació i categoria gramatical, s'ha especificat la composició dels sintagmes nominals entre claudàtors. Podem distingir-ne quatre tipus de sintagmes predominats:

- sintagmes nominals simples, formats per un sol nom o sovint acompanyat d'un adjectiu (p. ex. civils, combatents, refugiat, tractament humà, atac indiscriminat)
- sintagmes nominals compostos, formats per un complement que sol estar introduït per una preposició (p. ex. crims contra la humanitat, crims de guerra,

presoners de guerra, protecció dels civils, violacions (greus) del DIH, atac indiscriminat)

- sintagmes formats per noms propis (p. ex. Convencions de Ginebra, Cort Penal Internacional, Comitè Internacional de la Creu Roja, Dret Internacional Humanitari i Estatut de Roma)
- sintagmes definits per una acció, formats mitjançant la nominalització de verbs (p. ex. protecció de les dones, protecció dels ferits, repatriació, tortura)

Tanmateix, per a cadascuna de les categories, al final del conjunt de fitxes terminològiques que la formen, s'ha confeccionat un mapa de relacions conceptuals de la denominació de la categoria, on es mostra un exemple de termes que reflecteixen les relacions més importants d'hiperonímia, hiponímia i cohiponímia.

3.2 Fitxes terminològiques

3.2.1 Crims i violacions del DIH

Llengua	anglès
Denominació i cat. gramatical	crimes against humanity nom plural [nom + preposició + nom]
Definició	Act committed as part of a widespread or systematic attack directed against any civilian population, with knowledge of the attack.
Ref. Definició	International Criminal Court. (1998). <i>Article 7 of the Rome Statute of the International Criminal Court</i> . https://www.icc-cpi.int/sites/default/files/2024-05/Rome-Statute-eng.pdf
Context	"Welcomes the adoption by consensus of a resolution on the human rights situation in Libya (...) which condemns the gross and systematic human rights violations committed in Libya, pointing out that some of them may amount to crimes against humanity (...)."
Ref. Context	European Parliament. (2011). <i>Resolution of the European Parliament of 10 March 2011 on the priorities of the 16th session of</i>

	<i>the United Nations Human Rights Council and the 2011 review.</i> https://eurlex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/?uri=CELEX:52011IP0097
Llengua	català
Denominació i cat. gramatical	crims contra la humanitat nom masculí plural [nom + preposició + article + nom]
Definició	Acte comès com a part d'un atac generalitzat o sistemàtic dirigit contra qualsevol població civil, amb coneixement de l'atac.
Ref. Definició	International Criminal Court. (2024). <i>Rome Statute of the International Criminal Court.</i> https://www.icc-cpi.int/sites/default/files/2024-05/Rome-Statute-eng.pdf
Context	La CPI, que ja ha començat la seva activitat acceptant els primers casos en relació amb els conflictes armats de la República Democràtica del Congo, del nord d'Uganda, i del Sudan (Darfur), neix com a complement de les jurisdiccions penals nacionals en la persecució dels responsables dels crims de guerra, genocidis i crims contra la humanitat .
Ref. Context	Generalitat de Catalunya. Departament de Relacions Institucionals i Participació. (n.d.). <i>De la guerra a la pau: Dret internacional humanitari i cultura de pau.</i> https://www.gencat.cat/drep/ipau/sumaris/guerra_pau.pdf
Llengua	romanès
Denominació i cat. gramatical	crime împotriva umanității nom masculí plural [nom + preposició + nom]
Definició	Act comis ca parte a unui atac generalizat sau sistematic îndreptat împotriva oricărei populații civile, având cunoștință de atac.
Ref. Definició	European Commission. (n.d.). <i>Crime against humanity</i> . European Migration Network Glossary.

	https://home-affairs.ec.europa.eu/networks/european-migration-network-emn/emn-asylum-and-migration-glossary/glossary/crime-against-humanity_en
Context	În urma faptelor de genocid, a crimelor împotriva umanității și a crimelor de război care au avut loc în Rwanda și fosta Iugoslavia, Tribunalele Penale Internaționale au demarat cercetarea, urmărirea penală și aducerea în fața instanței a autorilor crimelor. Cu toate acestea, obținerea unor rezultate pozitive în urma cercetării și urmării penale a unor astfel de crime necesită o cooperare strânsă la nivel internațional.
Ref. Context	European Union. (2003). <i>Decizia 2003/335/CE a Comisiei Europene</i> . EUR-Lex. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=celex%3A32003D0335

Llengua	anglès
Denominació i cat. gramatical	genocide nom
Definició	Any of the following acts committed with intent to destroy, in whole or in part, a national, ethnical, racial or religious group, as such: (a) Killing members of the group; (b) Causing serious bodily or mental harm to members of the group; (c) Deliberately inflicting on the group conditions of life calculated to bring about its physical destruction in whole or in part; (d) Imposing measures intended to prevent births within the group; (e) Forcibly transferring children of the group to another group.
Ref. Definició	International Criminal Court. (2009). Article 6 of the <i>Rome Statute of the International Criminal Court</i> . https://www.icc-cpi.int/sites/default/files/RS-Eng.pdf
Context	The International Court of Justice dealt with the obligation to prevent and punish genocide . It determined that "one of the most effective ways of preventing criminal acts, in general, is to provide penalties for

	persons committing such acts, and to impose those penalties effectively on those who commit the acts one is trying to prevent.
Ref. Context	United Nations. (1948). <i>Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide</i> . General Assembly Resolution 260 A (III), December 9, 1948. https://surl.li/xmpomh
Llengua	català
Denominació i cat. gramatical	genocidi nom masculí
Definició	Qualsevol dels actes següents comesos amb la intenció de destruir, totalment o parcialment, un grup nacional, ètnic, racial o religiós, com a tal: (a) Assassinar membres del grup; (b) Causar danys greus físics o mentals als membres del grup; (c) Imposar deliberadament al grup condicions de vida destinades a provocar-ne la destrucció física, totalment o parcialment; (d) Imposar mesures destinades a impedir els naixements dins del grup; (e) Transferir per la força infants del grup a un altre grup.
Ref. Definició	International Criminal Court. (2009). Article 6 of the <i>Rome Statute of the International Criminal Court</i> . https://www.icc-cpi.int/sites/default/files/RS-Eng.pdf .
Context	La CPI, que ja ha començat la seva activitat acceptant els primers casos en relació amb els conflictes armats de la República Democràtica del Congo, del nord d'Uganda, i del Sudan (Darfur), neix com a complement de les jurisdiccions penals nacionals en la persecució dels responsables dels crims de guerra, genocidis i crims contra la humanitat.
Ref. Context	Generalitat de Catalunya. Departament de Relacions Institucionals i Participació. <i>De la guerra a la pau: Dret internacional humanitari i cultura de pau</i> . https://www.gencat.cat/drep/ipau/sumaris/guerra_pau.pdf

Llengua	romanès
Denominació i cat. gramatical	genocid nom masculí
Definició	Exterminarea intenționată a unei comunități naționale, etnice, rasiale sau religioase, constituind o crimă împotriva umanității.
Ref. Definició	Dexonline. (n.d.). <i>Genocid</i> . Dicționarul explicativ al limbii române. https://dexonline.ro/definitie/genocid
Context	Statutul de la Roma al Curții Penale Internaționale, precum și cel al Tribunalului Internațional pentru fosta Iugoslavie și cel al Tribunalului Internațional pentru Ruanda, toate fiind susținute de UE, nu conțin nicio dispoziție privind pedeapsa cu moartea, cu toate că acestea au fost înființate pentru a combate violările masive ale drepturilor omului, inclusiv genocidul .
Ref. Context	Council of the European Union. (2008). <i>Liniile directoare ale UE privind pedeapsa cu moartea: versiune revizuită și actualizată</i> http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cmsUpload/10015.ro08.pdf .

Llengua	anglès
Denominació i cat. gramatical	indiscriminate attack nom [adjectiu + nom]
Definició	Attacks that do not target specific military objectives or whose effects cannot be limited as required by IHL (owing to the means and methods of warfare employed) and, as a result, strike military objectives and civilians or civilian objects without distinction.
Ref. Definició	International Committee of the Red Cross. (2009). <i>Exploring humanitarian law: Glossary</i> . https://www.icrc.org/sites/default/files/external/files/ehl/ehl-english-glossary.pdf

Context	Canada said that it interpreted indiscriminate attack as not being intended to mean that there were means of combat the use of which would constitute an indiscriminate attack in all circumstances.
Ref. Context	International Committee of the Red Cross. (n.d.). <i>Rule 12: Protection against attacks for populated areas by civilians</i> . Customary IHL Database. https://ihl-databases.icrc.org/en/customary-ihl/v2/rule12?country=ca .
Llengua	català
Denominació i cat. gramatical	atac indiscriminat nom masculí [nom + adjectiu]
Definició	Atacs que no tenen com a objectiu específic objectius militars concrets o els efectes dels quals no poden ser limitats tal com exigeix el DIH (a causa dels mitjans i mètodes de guerra emprats) i que, com a resultat, afecten objectius militars i civils o béns civils sense distinció.
Ref. Definició	International Committee of the Red Cross. (2009). <i>Exploring humanitarian law: Glossary</i> [Traducció al català]. https://www.icrc.org/sites/default/files/external/files/ehl/ehl-english-glossary.pdf
Context	L'anomenat bombardeig d'àrea –de tota una ciutat o de tot un poble– és un exemple especialment atroç d'un atac indiscriminat efectuat amb armament explosiu.
Ref. Context	Crowe, A. (n.d.). <i>El DIH i l'ús d'armes explosives en zones poblades</i> . <i>Revista Per la Pau</i> . https://www.icip.cat/perlapau/article/el-dih-i-lus-darmes-explosives-en-zones-poblades/
Llengua	romanès
Denominació i cat. gramatical	atac nediscriminat nom masculí [nom + adjectiu]

Definició	Atacuri care nu vizează obiective militare specifice sau ale căror efecte nu pot fi limitate conform DIU (datorită mijloacelor și metodelor de război utilizate) și care, ca rezultat, lovesc fără distincție atât obiective militare, cât și civili sau obiectele civile.
Ref. Definició	International Committee of the Red Cross. (2009). <i>Exploring humanitarian law: Glossary</i> [Tradució al romanès]. https://www.icrc.org/sites/default/files/external/files/ehl/ehl-english-glossary.pdf
Context	Rezultatul acestei potențări fără precedent a pericolului nebuniei globale s-a actualizat în atacul nediscriminat efectuat într-un tren regional bavarez, cu un topor și un cuțit, de către un tânăr afgan imigrat recent, ucis de poliție după ce rănise, în parte grav, cinci persoane.
Ref. Context	Deutsche Welle. (2016). <i>Nebunia lumii și falsele ei leacuri</i> . https://www.dw.com/ro/nebunia-lumii-%C5%9Fi-falsele-ei-leacuri/a-19414003

Llengua	anglès
Denominació i cat. gramatical	sexual violence nom [adjectiu + nom]
Definició	Any act of violence of a sexual nature (physical or psychological) that is committed against a person under coercive circumstances in times of peace and war alike.
Ref. Definició	International Committee of the Red Cross. (2009). <i>Exploring humanitarian law: Glossary</i> . https://www.icrc.org/sites/default/files/external/files/ehl/ehl-english-glossary.pdf
Context	For persons and objects in the power of a belligerent party, this includes crimes such as murder, torture and other forms of inhuman treatment, including sexual violence , pillage and wanton destruction, hostage-taking, unlawful imprisonment and the denial of a fair trial, as

	well as forced recruitment into hostile armed forces, child recruitment and unlawful deportations and transfers.
Ref. Context	International Criminal Court. (2011). <i>Elements of crimes</i> . https://www.icc-cpi.int/sites/default/files/Publications/Elements-of-Crimes.pdf
Llengua	català
Denominació i cat. gramatical	violència sexual nom femení [nom + adjectiu]
Definició	Qualsevol acte de violència de naturalesa sexual (física o psicològica) comès contra una persona en circumstàncies coercitives, tant en temps de pau com de guerra.
Ref. Definició	International Committee of the Red Cross. (2009). <i>Exploring humanitarian law: Glossary</i> . [Traducció al català]. https://www.icrc.org/sites/default/files/external/files/ehl/ehl-english-glossary.pdf
Context	D'altra banda, actors armats en nombrosos conflictes van continuar perpetrant violència sexual i de gènere contra població civil, dones i nenes de manera significativa.
Ref. Context	Centre Delàs d'Estudis per la Pau. (2020). <i>El comerç d'armes i els drets humans: Criteris legals i impacte en la seguretat humana</i> . https://centredelas.org/wp-content/uploads/2020/10/Informe_Comerc%CC%A7ArmesDDHH_web_CAT_DEF.pdf
Llengua	romanès
Denominació i cat. gramatical	violență sexuală nom femení [nom + adjectiu]

Definició	Orice act de violență de natură sexuală (fizică sau psihologică) comis împotriva unei persoane în circumstanțe coercitive, atât în timp de pace, cât și în timp de război.
Ref. Definició	International Committee of the Red Cross. (2009). <i>Exploring humanitarian law: Glossary</i> . [Traducció al romanès]. https://www.icrc.org/sites/default/files/external/files/ehl/ehl-english-glossary.pdf
Context	[...] execuție fără un proces adecvat, mutilare, dispariție forțată, tortură, tratament crud, luarea de ostatici, viol și violență sexuală , sarcină forțată, utilizarea și recrutarea copiilor în ostilități și atacarea obiectivelor protejate, deplasarea forțată a civililor, atacurile asupra demnității personale, precum și alte încălcări grave ale Dreptului internațional umanitar.
Ref. Context	Ministerul Public. (2020). <i>Raport privind urmărirea cumulată a infractorilor străini</i> . Ministerul Public. https://www.mpublic.ro/sites/default/files/PDF/2020-05_report-on-cumulative-prosecution-of-fts_ro-1.pdf

Llengua	anglès
Denominació i cat. gramatical	torture nom
Definició	For the purposes of this Convention, torture means any act by which severe pain or suffering, whether physical or mental, is intentionally inflicted on a person for such purposes as obtaining from him or a third person information or a confession, punishing him for an act he or a third person has committed or is suspected of having committed, or intimidating or coercing him or a third person, or for any reason based on discrimination of any kind, when such pain or suffering is inflicted by or at the instigation of or with the consent or acquiescence of a public official or other person acting in an official capacity.

Ref. Definició	Zach, G. (2019). <i>Article 1: Definition of torture. The United Nations Convention Against Torture and its Optional Protocol: A Commentary</i> . Oxford University Press. https://academic.oup.com/book/57891/chapter/471977458
Context	For persons and objects in the power of a belligerent party, this includes crimes such as murder, torture and other forms of inhuman treatment, including sexual violence, pillage and wanton destruction, hostage-taking, unlawful imprisonment and the denial of a fair trial, as well as forced recruitment into hostile armed forces, child recruitment and unlawful deportations and transfers.
Ref. Context	International Criminal Court. (2011). <i>Elements of crimes</i> . https://www.icc-cpi.int/sites/default/files/Publications/Elements-of-Crimes.pdf
Llengua	català
Denominació i cat. gramatical	tortura nom femení
Definició	A efectes d'aquesta Convenció, tortura significa qualsevol acte pel qual es causa intencionadament a una persona un dolor o sofriment greu, ja sigui físic o mental, amb la finalitat d'obtenir informació o una confessió d'ella o d'un tercer, castigar-la per un acte que ella o un tercer hagi comès o es sospiti que ha comès, o intimidar o coaccionar-la a ella o a un tercer, o per qualsevol motiu basat en la discriminació de qualsevol tipus, quan aquest dolor o sofriment sigui infligit per un funcionari públic o una altra persona en exercici de funcions oficials, o amb el seu consentiment o connivència.
Ref. Definició	Zach, G. (2019). <i>Article 1: Definition of torture. The United Nations Convention Against Torture and its Optional Protocol: A Commentary</i> . Oxford University Press. [Traducció al català]. https://academic.oup.com/book/57891/chapter/471977458
Context	Un altre procediment obert a l'Audiència Nacional espanyola des del 2 de desembre de 1999 és el relatiu a la denúncia contra alts responsables

	polítics i militars de Guatemala, inclosos tres expresidents (Fernando Romeo Lucas García, 1978-1982; Efraín Ríos Montt, 1982-1984, i Óscar Humberto Mejía Víctores, 1983-1986), acusats de genocidi, tortura i terrorisme, durant el període de la guerra civil.
Ref. Context	Generalitat de Catalunya. Departament de Relacions Institucionals i Participació. (n.d.). <i>De la guerra a la pau: Dret internacional humanitari i cultura de pau</i> . https://www.gencat.cat/drep/ipau/sumaris/guerra_pau.pdf
Llengua	romanès
Denominació i cat. gramatical	tortură nom femení
Definició	În sensul acestei Convenții, tortură înseamnă orice act prin care o persoană este supusă intenționat unor dureri sau suferințe grave, fie fizice, fie psihice, în scopul obținerii de la acesta sau de la o persoană terță a unor informații sau mărturisiri, pedepsirii sale pentru un act pe care l-a comis sau este suspectată că l-a comis, intimidării sau constrângerii acesteia sau a unui terț, sau din orice motiv bazat pe discriminare de orice fel, atunci când această durere sau suferință este provocată de un funcționar public sau de o altă persoană care acționează în calitate oficială, sau cu consimțământul ori complicitatea acestuia.
Ref. Definició	Zach, G. (2019). <i>Article 1: Definition of torture. The United Nations Convention Against Torture and its Optional Protocol: A Commentary</i> . Oxford University Press. [Traducció al romanès]. https://academic.oup.com/book/57891/chapter/471977458
Context	[...] execuție fără un proces adecvat, mutilare, dispariție forțată, tortură , tratament crud, luarea de ostatici, viol și violență sexuală, sarcină forțată, utilizarea și recrutarea copiilor în ostilități și atacarea obiectivelor protejate, deplasarea forțată a civililor, atacurile asupra demnității personale, precum și alte încălcări grave ale Dreptului internațional umanitar.

Ref. Context	Ministerul Public. (2020). <i>Raport privind urmărirea cumulată a infractorilor străini</i> . Ministerul Public. https://www.mpublic.ro/sites/default/files/PDF/2020-05_report-on-cumulative-prosecution-of-fts_ro-1.pdf
--------------	---

Llengua	anglès
Denominació i cat. gramatical	(serious) violations of IHL nom plural [(adjectiu) + nom + preposició + nom]
Definició	‘Serious’ violations, although not specifically defined under these instruments, have been interpreted to include ‘grave breaches’ of the Geneva Conventions, as well as other war crimes that may be perpetrated both in international and non-international armed conflicts, including those codified in the Rome Statute of the ICC, and acts amounting to war crimes under customary IHL.
Ref. Definició	Armstrade Litigation Monitor. (n.d.). <i>International humanitarian law</i> . https://armstradelitigationmonitor.org/international-humanitarian-law/
Context	Within the context of international and non-international armed conflicts, violations of the IHL of human rights account for most cases of missing persons.
Ref. Context	International Committee of the Red Cross. (2025). <i>Model law on missing persons: Guiding principles for legislating on the situation of missing persons as a result of armed conflict or internal violence</i> . https://www.icrc.org/sites/default/files/document/file_list/model-law-missing-icrc-eng-.pdf .
Llengua	català
Denominació i cat. gramatical	violacions (greus) del DIH nom femení plural [nom + (adjectiu) + preposició i article + nom]

Definició	Les violacions “greus”, tot i que no estan específicament definides en aquests instruments, s’han interpretat com a incloent “greus infraccions” dels Convenis de Ginebra, així com altres crims de guerra que poden ser perpetrats tant en conflictes armats internacionals com no internacionals, inclosos aquells codificats a l’Estatut de Roma de la CPI i actes que constitueixen crims de guerra segons el DIH consuetudinari.
Ref. Definició	Armstrade Litigation Monitor. (n.d.). <i>International humanitarian law</i> . [Traducció al català]. https://armstradelitigationmonitor.org/international-humanitarian-law/
Context	Un altre dels aspectes que ha guanyat importància és el del paper dels grups armats no estatals. Malgrat que participen de manera creixent en les violacions del DIH , no hi ha mecanismes jurídics per articular la seva participació i el seu compromís en el desenvolupament i el respecte del DIH.
Ref. Context	Generalitat de Catalunya. Departament de Relacions Institucionals i Participació. (n.d.). <i>De la guerra a la pau: Dret internacional humanitari i cultura de pau</i> . https://www.gencat.cat/drep/ipau/sumaris/guerra_pau.pdf
Llengua	romanès
Denominació i cat. gramatical	încălcări (grave) ale DIU nom femení plural [nom + (adjectiu) + preposició + nom]
Definició	Încălcările „grave”, deși nu sunt definite în mod specific în aceste instrumente, au fost interpretate ca incluzând „încălcări grave” ale Convențiilor de la Geneva, precum și alte crime de război care pot fi comise atât în conflicte armate internaționale, cât și non-internaționale, inclusiv cele codificate în Statutul de la Roma al CPI și acte echivalente crimelor de război conform DIU cutumiar.
Ref. Definició	Armstrade Litigation Monitor. <i>International humanitarian law</i> . [Traducció al català].

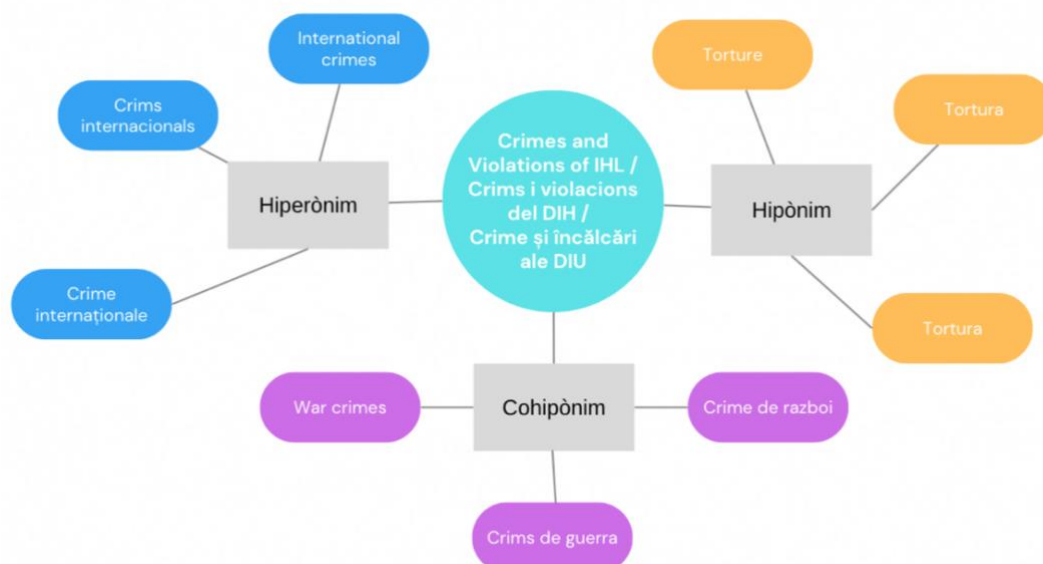
	https://armstradelitigationmonitor.org/international-humanitarian-law/
Context	[...] execuție fără un proces adecvat, mutilare, dispariție forțată, tortură, tratament crud, luarea de ostatici, viol și violență sexuală, sarcină forțată, utilizarea și recrutarea copiilor în ostilități și atacarea obiectivelor protejate, deplasarea forțată a civililor, atacurile asupra demnității personale, precum și alte încălări grave ale Dreptului internațional umanitar .
Ref. Context	Ministerul Public. (2020). <i>Raport privind urmărirea cumulată a infractorilor străini</i> . Ministerul Public. https://www.mpublic.ro/sites/default/files/PDF/2020-05_report-on-cumulative-prosecution-of-fts_ro-1.pdf

Llengua	anglès
Denominació i cat. gramatical	war crimes nom plural [adjectiu + nom]
Definició	The Statute of the International Criminal Court defines war crimes as, <i>inter alia</i> , “serious violations of the laws and customs applicable in international armed conflict” and “serious violations of the laws and customs applicable in an armed conflict not of an international character”.
Ref. Definició	International Committee of the Red Cross. (n.d.). <i>Rule 156: Prohibition of the use of certain weapons in armed conflicts</i> . Customary IHL Database. https://ihl-databases.icrc.org/en/customary-ihl/v1/rule156 .
Context	Serious violations of IHL are considered war crimes punishable under international criminal law.
Ref. Context	International Committee of the Red Cross. (n.d.). <i>Rule 156: Prohibition of the use of certain weapons in armed conflicts</i> . Customary IHL Database. https://ihl-databases.icrc.org/en/customary-ihl/v1/rule156

Llengua	català
Denominació i cat. gramatical	crims de guerra nom masculí plural [nom + preposició + nom]
Definició	L'Estatut del Tribunal Penal Internacional defineix els crims de guerra com, entre altres, “greus violacions de les lleis i costums aplicables en conflictes armats internacionals” i “greus violacions de les lleis i costums aplicables en un conflicte armat que no sigui de caràcter internacional”.
Ref. Definició	International Committee of the Red Cross. (n.d.). <i>Rule 156: Prohibition of the use of certain weapons in armed conflicts. Customary IHL Database</i> . [Traducció al català]. https://ihl-databases.icrc.org/en/customary-ihl/v1/rule156
Context	La CPI, que ja ha començat la seva activitat acceptant els primers casos en relació amb els conflictes armats de la República Democràtica del Congo, del nord d'Uganda, i del Sudan (Darfur), neix com a complement de les jurisdiccions penals nacionals en la persecució dels responsables dels crims de guerra , genocidis i crims contra la humanitat.
Ref. Context	Generalitat de Catalunya, Departament de Relacions Institucionals i Participació. (n.d.). <i>De la guerra a la pau: Dret internacional humanitari i cultura de pau</i> . https://www.gencat.cat/drep/ipau/sumaris/guerra_pau.pdf
Llengua	romanès
Denominació i cat. gramatical	crime de război nom masculí plural [nom + preposició + nom]
Definició	Statutul Curții Penale Internaționale definește crimele de război ca, printre altele, „încălări grave ale legilor și obiceiurilor aplicabile în conflictele armate internaționale” și „încălări grave ale legilor și

	obiceiurilor aplicabile într-un conflict armat care nu este de caracter internațional”.
Ref. Definiție	International Committee of the Red Cross. (n.d.). <i>Rule 156: Prohibition of the use of certain weapons in armed conflicts. Customary IHL Database</i> . [Traducție al românesc]. https://ihl-databases.icrc.org/en/customary-ihl/v1/rule156
Context	În urma faptelor de genocid, a crimelor împotriva umanității și a crimelor de război care au avut loc în Rwanda și fosta Iugoslavia, Tribunalele Penale Internaționale au demarat cercetarea, urmărirea penală și aducerea în fața instanței a autorilor crimelor. Cu toate acestea, obținerea unor rezultate pozitive în urma cercetării și urmăririi penale a unor astfel de crime necesită o cooperare strânsă la nivel internațional.
Ref. Context	Uniunea Europeană. (2003). <i>Decizia 2003/335/CE a Comisiei Europene</i> . EUR-Lex. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=celex%3A32003D0335

Mapa de relații conceptuale

3. 2. 2 conflicte i assistència humanitària

Llengua	anglès
Denominació i cat. gramatical	armed conflict nom [adjectiu + nom]
Definició	An armed conflict is said to exist when there is an armed confrontation between the armed forces of States (international armed conflict) or between governmental authorities and organized armed groups or between such groups within a State (non- international armed conflict). Other situations of violence, such as internal disturbances and tensions are not considered to be armed conflicts.
Ref. Definició	International Committee of the Red Cross. (2009). <i>Exploring humanitarian law: Glossary</i> . https://www.icrc.org/sites/default/files/external/files/ehl/ehl-english-glossary.pdf
Context	The International Committee of the Red Cross (ICRC) is an impartial, neutral and independent organization whose exclusively humanitarian mission is to protect the lives and dignity of victims of armed conflict and other situations of violence and to provide them with assistance.
Ref. Context	International Committee of the Red Cross. (n.d.). <i>Our mandate and mission</i> . https://www.icrc.org/en/our-mandate-and-mission
Llengua	català
Denominació i cat. gramatical	conflicte armat nom masculí [nom + adjectiu]
Definició	Es considera que hi ha un conflicte armat quan es produeix un enfrontament armat entre les forces armades d'Estats (conflicte armat internacional) o entre autoritats governamentals i grups armats organitzats o entre aquests grups dins d'un Estat (conflicte armat no

	internacional). Altres situacions de violència, com disturbis interns i tensions, no es consideren conflictes armats.
Ref. Definició	International Committee of the Red Cross. (2009). <i>Exploring humanitarian law: Glossary</i> . [Traducció al català]. https://www.icrc.org/sites/default/files/external/files/ehl/ehl-english-glossary.pdf
Context	Segons les dades del SIPRI, d'entre tots els països en conflicte armat que van importar armament de països de la UE, destaquen els casos d'Egipte –amb el 30% de les transferències–, Turquia –28%–, l'Índia –15%– i el Pakistan –9%–.
Ref. Context	Centre Delàs d'Estudis per la Pau. (2020). <i>El comerç d'armes i els drets humans: Criteris legals i impacte en la seguretat humana</i> . https://centredelas.org/wp-content/uploads/2020/10/Informe_Comerc%CC%A7ArmesDDHH_web_CAT_DEF.pdf
Llengua	romanès
Denominació i cat. gramatical	conflict armat nom masculí [nom + adjectiu]
Definició	Se considera că există un conflict armat atunci când are loc o confruntare armată între forțele armate ale statelor (conflict armat internațional) sau între autoritățile guvernamentale și grupuri armate organizate sau între astfel de grupuri într-un stat (conflict armat non-internațional). Alte situații de violență, cum ar fi tulburările interne și tensiunile, nu sunt considerate conflicte armate.
Ref. Definició	International Committee of the Red Cross. (2009). <i>Exploring humanitarian law: Glossary</i> . [Traducció al romanès]. https://www.icrc.org/sites/default/files/external/files/ehl/ehl-english-glossary.pdf
Context	Dreptul internațional umanitar al conflictelor armate reprezintă ansamblul normelor de drept internațional, de sorginte cutumiară sau

	convențională, destinate a reglementa în mod special problemele survenite în situații de conflict armat internațional și fără caracter internațional.
Ref. Context	Bulgac, I. (2019). <i>Dreptul internațional uman</i> . Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu". https://library.usmf.md/sites/default/files/2019-10/Bulgac%20Drept%20international%20uman.pdf

Llengua	anglès
Denominació i cat. gramatical	military objective nom [adjectiu + nom]
Definició	An object that by its nature, location, purpose or use makes an effective contribution to military action and whose total or partial destruction offers a definite military advantage.
Ref. Definició	International Committee of the Red Cross. (2009). <i>Exploring humanitarian law: Glossary</i> . https://www.icrc.org/sites/default/files/external/files/ehl/ehl-english-glossary.pdf
Context	The basic rule – enshrined in Article 48 of Additional Protocol I to the Geneva Conventions – requires that parties to a conflict distinguish between civilian persons and objects on the one hand, and combatants and military objectives on the other, and that they direct their operations against military objectives (persons or objects) only.
Ref. Context	Sassòli, M. (2006). <i>Transnational Armed Groups and International Humanitarian Law</i> . <i>International Review of the Red Cross</i> . https://internationalreview.icrc.org/sites/default/files/irrc_864_5_0.pdf
Llengua	Català

Denominació i cat. gramatical	objectiu militar nom masculí [nom + adjectiu]
Definició	Un objecte que per la seva naturalesa, ubicació, finalitat o ús contribueix efectivament a l'acció militar i la destrucció total o parcial del qual ofereix un avantatge militar concret.
Ref. Definició	International Committee of the Red Cross. (2009). <i>Exploring humanitarian law: Glossary</i> . [Traducció al català]. https://www.icrc.org/sites/default/files/external/files/ehl/ehl-english-glossary.pdf
Context	A l'escenari que es descriu més amunt, si la comandanta sap que s'estan emmagatzemant municions en algun lloc d'una ciutat, però no sap exactament on, un atac en aquesta ciutat amb armes explosives que manqui d'un objectiu militar específic seria considerat indiscriminat.
Ref. Context	Crowe, A. (2022). <i>El DIH i l'ús d'armes explosives en zones poblades</i> . Revista Per la Pau. https://www.icip.cat/perlapau/article/el-dih-i-lus-darmes-explosives-en-zones-poblades/
Llengua	romanès
Denominació i cat. gramatical	obiectiv militar nom masculí [nom + adjectiu]
Definició	Un obiect care, prin natura, locația, scopul sau folosirea, contribuie efectiv la acțiunea militară și a cărei distrugere totală sau parțială oferă un avantaj militar clar.
Ref. Definició	International Committee of the Red Cross. (2009). <i>Exploring humanitarian law: Glossary</i> . [Traducció al romanès]. https://www.icrc.org/sites/default/files/external/files/ehl/ehl-english-glossary.pdf

Context	Este interzis ca pădurile și alte tipuri de acoperiri vegetale să facă obiectul atacurilor cu arme incendiare, exceptând cazurile când aceste elemente naturale sunt utilizate pentru acoperirea, disimularea sau camuflarea combatanților sau a altor obiective militare , sau când acestea constituie ele însele obiective militare.
Ref. Context	Parlamentul României. (2002). <i>Legea nr. 290/2002 privind regimul străinilor în România</i> . Monitorul Oficial al României. https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/34281

Llengua	anglès
Denominació i cat. gramatical	repatriation nom
Definició	The personal right of a refugee or a prisoner of war to return to their country of nationality under specific conditions laid down in various international instruments and human rights instruments as well as in customary international law.
Ref. Definició	European Commission. (n.d.). <i>Repatriation</i> . European Migration Network Glossary. https://home-affairs.ec.europa.eu/networks/european-migration-network-emn/emn-asylum-and-migration-glossary/glossary/repatriation_en
Context	At the request of the home country or the families of the deceased, the State in whose territory the graves are situated must facilitate the repatriation of mortal remains and of personal effects found on the bodies.
Ref. Context	Melzer, N. (2019). <i>International humanitarian law: A comprehensive introduction</i> . International Committee of the Red Cross.
Llengua	Català

Denominació i cat. gramatical	repatriació nom femení
Definició	El dret personal d'un refugiat o d'un presoner de guerra a tornar al seu país de nacionalitat sota condicions específiques establertes en diversos instruments internacionals i de drets humans, així com en el dret internacional consuetudinari.
Ref. Definició	European Commission. (n.d.). <i>Repatriation</i> . European Migration Network Glossary. [Traducció al català]. https://home-affairs.ec.europa.eu/networks/european-migration-network-emn/emn-asylum-and-migration-glossary/glossary/repatriation_en
Context	Així mateix, l'ONU va alertar sobre la repatriació forçosa per Camerun d'uns 400 refugiats i sol·licitants d'asil de Nigèria, denúncies rebutjades per l'Executiu camerunès.
Ref. Context	Centre Delàs d'Estudis per la Pau. (2020). <i>El comerç d'armes i els drets humans: Criteris legals i impacte en la seguretat humana</i> . https://centredelas.org/wp-content/uploads/2020/10/Informe_Comerc%CC%A7ArmesDDHH_web_CAT_DEF.pdf
Llengua	romanès
Denominació i cat. gramatical	repatriere nom femení
Definició	Dreptul personal al unui refugiat sau al unui prizonier de război de a se întoarce în țara sa de naționalitate, în condițiile stabilite prin diverse instrumente internaționale și de drepturile omului, precum și prin dreptul internațional cutumiar.
Ref. Definició	European Commission. (n.d.). <i>Repatriation</i> . European Migration Network Glossary. [Traducció al romanès].

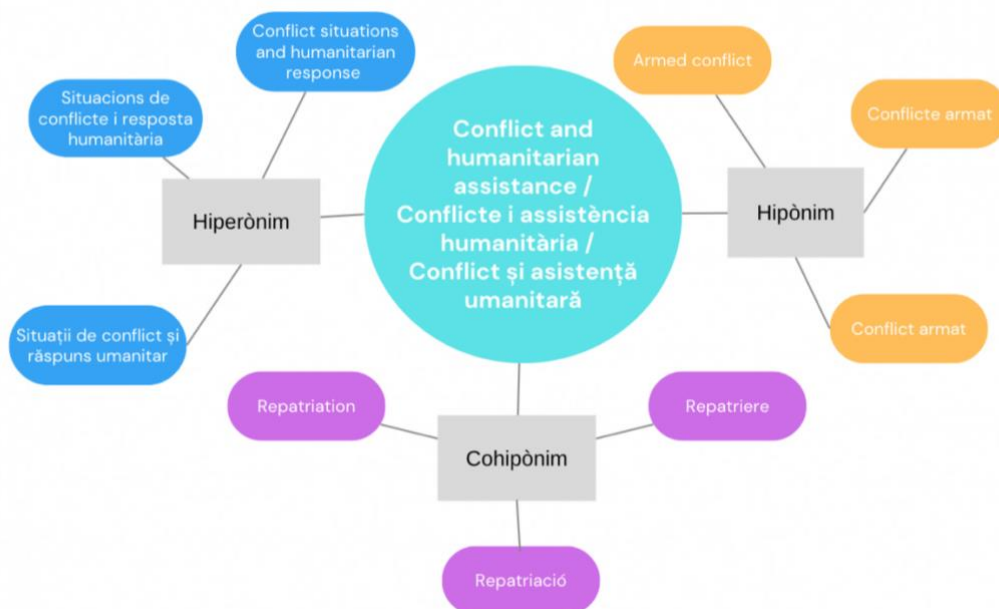
	https://home-affairs.ec.europa.eu/networks/european-migration-network-emn/emn-asylum-and-migration-glossary/glossary/repatriation_en
Context	[...] în orice caz, până la încheierea operațiunilor de eliberare definitivă, de repatriere sau de stabilire a persoanelor protejate de regulile dreptului internațional aplicabile în caz de conflict armat și, în cazul oricărui protocol-anexa la prezenta convenție, [...] de observare sau funcții similare sunt exercitate de forte sau misiuni ale Națiunilor Unite în regiunea respectiva, până la terminarea acestor activități.
Ref. Context	Ministerul Justiției. <i>Legea nr. 292/2011 privind protecția drepturilor omului în cadrul procesului penal.</i> https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/34281

Llengua	anglès
Denominació i cat. gramatical	humanitarian assistance nom [adjectiu + nom]
Definició	Material or logistical assistance provided for humanitarian purposes, typically in response to humanitarian crises. The primary objective of humanitarian assistance is to save lives, alleviate suffering and maintain human dignity.
Ref. Definició	United Nations. (n.d.). <i>Glossary of terms related to the protection of civilians in armed conflict</i> . UNTERM. https://unterm.un.org/unterm2/es/view/59171aec-7207-4d95-b851-7b7b6d7b27ea
Context	There is never a full guarantee of safety and security when providing humanitarian assistance and protection in inherently challenging and dangerous contexts. However, actions and measures to improve the safety and security of humanitarian volunteers help reduce or mitigate the risks they may face.
Ref. Context	International Red Cross and Red Crescent Movement. (2019). <i>Overview report: 33rd International Conference of the Red Cross and Red Crescent</i> .

	https://rcrcconference.org/app/uploads/2019/12/4_overview-report_ENG_FINAL.pdf
Llengua	català
Denominació i cat. gramatical	assistència humanitària nom femení [nom + adjectiu]
Definició	Assistència material o logística proporcionada amb finalitats humanitàries, normalment en resposta a crisis humanitàries. L'objectiu principal de l'assistència humanitària és salvar vides, alleujar el sofriment i mantenir la dignitat humana.
Ref. Definició	United Nations. (n.d.). <i>Glossary of terms related to the protection of civilians in armed conflict</i> . UNTERM. [Traducció al català]. https://unterm.un.org/unterm2/es/view/59171aec-7207-4d95-b851-7b7b6d7b27ea
Context	[...] la revocació de permisos de residència de palestins de Jerusalem Oriental i la seva expulsió de la ciutat; la destrucció de béns i infraestructura, com habitatges de palestins; l'obstaculització de l' assistència humanitària i la destrucció, entre altres coses, d'estructures proporcionades en el marc de l'assistència humanitària.
Ref. Context	Centre Delàs d'Estudis per la Pau. (2020). <i>El comerç d'armes i els drets humans: Criteris legals i impacte en la seguretat humana</i> . https://centredelas.org/wp-content/uploads/2020/10/Informe_Comerc%CC%A7ArmesDDHH_web_CAT_DEF.pdf
Llengua	romanès
Denominació i cat. gramatical	asistență umanitară nom femení [nom + adjectiu]
Definició	Asistență materială sau logistică oferită în scopuri umanitare, de obicei ca răspuns la crize umanitare. Obiectivul principal al asistenței

	umanitare este salvarea vieților, atenuarea suferinței și menținerea demnității umane.
Ref. Definiție	United Nations. (n.d.). <i>Glossary of terms related to the protection of civilians in armed conflict</i> . UNTERM. [Traducție al romanès]. https://unterm.un.org/unterm2/es/view/59171aec-7207-4d95-b851-7b7b6d7b27ea
Context	În mod similar, Protocolul Adițional II nu conține decât o prevedere foarte generală privind asistența umanitară destinată populației civile în dificultate.
Ref. Context	Comitetul Internațional al Crucii Roșii. (2005). <i>Normele dreptului internațional umanitar obținut</i> . https://www.icrc.org/sites/default/files/external/doc/en/assets/files/other/rom-irrc_857_henckaerts.pdf

Mapa de relații conceptuale

3. 2. 3 Protecció de persones

Llengua	anglès
Denominació i cat. gramatical	civilians nom plural
Definició	Any person who is not a combatant. When civilians take a direct part in fighting, they lose their protection from attack.
Ref. Definició	International Committee of the Red Cross. (2009). <i>Exploring humanitarian law: Glossary</i> . https://www.icrc.org/sites/default/files/external/files/ehl/ehl-english-glossary.pdf
Context	In the use of information and communications technologies, the principle of distinction requires that parties to an armed conflict at all times distinguish between civilians and combatants and between civilian objects and military objectives.
Ref. Context	International Committee of the Red Cross. (n.d.). <i>Distinction between civilians and combatants</i> . https://www.icrc.org/sites/default/files/wysiwyg/war-and-law/03_distinction-0.pdf
Llengua	català
Denominació i cat. gramatical	civils nom masculí plural
Definició	Qualsevol persona que no sigui un combatent. Quan els civils participen directament en el combat, perden la seva protecció contra els atacs.
Ref. Definició	International Committee of the Red Cross. (2009). <i>Exploring humanitarian law: Glossary</i> . [Traducció al català].

	https://www.icrc.org/sites/default/files/external/files/ehl/ehl-english-glossary.pdf
Context	L'atac no es podrà llançar si el dany que es preveu causar als civils és excessiu en relació amb l'avantatge militar que s'espera aconseguir. Amb les armes explosives s'han d'avaluar tant els efectes directes com els indirectes.
Ref. Context	Crowe, A. (2022). <i>El DIH i l'ús d'armes explosives en zones poblades</i> . Revista Per la Pau. https://www.icip.cat/perlapau/article/el-dih-i-lus-darmes-explosives-en-zones-poblades/
Llengua	romanès
Denominació i cat. gramatical	civili nom masculí plural
Definició	Orice persoană care nu este un combatant. Atunci când civilii participă direct la lupte, aceștia își pierd protecția împotriva atacurilor.
Ref. Definició	International Committee of the Red Cross. (2009). <i>Exploring humanitarian law: Glossary</i> . [Traducció al romanès]. https://www.icrc.org/sites/default/files/external/files/ehl/ehl-english-glossary.pdf
Context	Regulile de drept internațional umanitar au evoluat ca rezultat al echilibrării necesității militare și preocupărilor umanitare. Dreptul internațional umanitar cuprinde reguli impun protejarea persoanelor care nu participă sau nu mai participă direct la ostilități – precum civili , prizonieri de război și alți deținuți, răniți și bolnavi- precum și la restrângerea mijloacelor și metodelor de război, incluzând tactici și armament, în scopul evitării de suferințe sau distrugerii inutile.
Ref. Context	Universitatea Tehnică a Moldovei. (2021). <i>Statutul juridic al forțelor armate ale Republicii Moldova</i> . Universitatea Tehnică a Moldovei. https://military.utm.md/wp-content/uploads/sites/34/2021/03/184_Statutul_juridi.doc

Llengua	anglès
Denominació i cat. gramatical	combatants nom plural
Definició	In international armed conflicts it refers to members of the armed forces of a party to the conflict (except medical and religious personnel) who are entitled to take a direct part in hostilities. Combatants are obliged to distinguish themselves from civilians and to respect IHL. If combatants fall into the hands of their adversary, they are considered to be prisoners of war.
Ref. Definició	International Committee of the Red Cross. (2009). <i>Exploring humanitarian law: Glossary</i> . https://www.icrc.org/sites/default/files/external/files/ehl/ehl-english-glossary.pdf
Context	In the use of information and communications technologies, the principle of distinction requires that parties to an armed conflict at all times distinguish between civilians and combatants and between civilian objects and military objectives.
Ref. Context	International Committee of the Red Cross. (n.d.). <i>Distinction between civilians and combatants</i> . https://www.icrc.org/sites/default/files/wysiwyg/war-and-law/03_distinction-0.pdf
Llengua	català
Denominació i cat. gramatical	combatents nom masculí plural
Definició	En els conflictes armats internacionals, fa referència als membres de les forces armades d'una part en el conflicte (excepte el personal mèdic i religiós) que tenen dret a participar directament en les hostilitats. Els combatents tenen l'obligació de distingir-se dels civils i de respectar el

	DIH. Si cauen en mans de l'adversari, es consideren presoners de guerra.
Ref. Definició	International Committee of the Red Cross. (2009). <i>Exploring humanitarian law: Glossary</i> . [Traducció al català]. https://www.icrc.org/sites/default/files/external/files/ehl/ehl-english-glossary.pdf
Context	El dret internacional humanitari és el resultat d'un fràgil equilibri entre dos factors: les necessitats militars, que exerceixen una pressió en favor de més llibertat d'acció possible dels combatents , i les exigències humanitàries, que ho fan en el sentit d'establir límits a aquesta llibertat.
Ref. Context	Generalitat de Catalunya, Departament de Relacions Institucionals i Participació. (s. d.). <i>De la guerra a la pau: Dret internacional humanitari i cultura de pau</i> . https://www.gencat.cat/drep/ipau/sumaris/guerra_pau.pdf
Llengua	romanès
Denominació i cat. gramatical	combatanți nom masculí plural
Definició	În conflictele armate internaționale, termenul se referă la membrii forțelor armate ale unei părți la conflict (cu excepția personalului medical și religios) care au dreptul de a participa direct la ostilități. Combatanții sunt obligați să se distingă de civili și să respecte DIU. Dacă sunt capturați de adversar, sunt considerați prizonieri de război.
Ref. Definició	International Committee of the Red Cross. (2009). <i>Exploring humanitarian law: Glossary</i> . [Traducció al romanès]. https://www.icrc.org/sites/default/files/external/files/ehl/ehl-english-glossary.pdf
Context	De cele mai multe ori, aceste încălcări au la bază lipsa dorinței de a respecta regulile, insuficiența mijloacelor de garantare a respectării lor, incertitudinea legată de aplicabilitatea acestor reguli în anumite împrejurări și necunoașterea lor de către liderii politici, comandanți, combatanți și publicul general.

Ref. Context	Consiliul Uniunii Europene. (2012). <i>Proiectul de concluzii al Consiliului privind strategia europeană de securitate</i>. https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9238-2012-INIT/ro/pdf
--------------	---

Llengua	anglès
Denominació i cat. gramatical	prisoner of war nom [nom + preposició + nom]
Definició	A term in IHL to describe in an international armed conflict a combatant, or a person of equivalent legal status, who has fallen into the hands of an adverse party. Among the persons whose status is equivalent to that of combatants are war correspondents, supply contractors, merchant marines and the crews of civil aircraft. In case of doubt, any captured person who has taken part in hostilities is presumed to be a prisoner of war. A prisoner of war is entitled to special protection under the Third Geneva Convention.
Ref. Definició	International Committee of the Red Cross. (2009). <i>Exploring humanitarian law: Glossary</i>. https://www.icrc.org/sites/default/files/external/files/ehl/ehl-english-glossary.pdf
Context	IHL comprises rules that seek to protect persons who are not, or are no longer, taking direct part in hostilities - such as civilians, prisoners of war and other detainees, and the injured and sick - as well as to restrict the means and methods of warfare - including tactics and weaponry - in order to avoid unnecessary suffering and destruction.
Ref. Context	European External Action Service. (n.d.). <i>EU guidelines on international humanitarian law (IHL)</i>. https://bit.ly/3XYZ123
Llengua	català

Denominació i cat. gramatical	presoner de guerra nom masculí [nom + preposició + nom]
Definició	Terme del DIH que descriu, en un conflicte armat internacional, un combatent o una persona amb estatus jurídic equivalent que ha caigut en mans d'una part adversària. Entre les persones amb estatus equivalent a combatents hi ha els corresponsals de guerra, contractistes de subministraments, mariners mercants i tripulacions d'aeronaus civils. En cas de dubte, qualsevol persona capturada que hagi participat en hostilitats es presumeix presoner de guerra. Un presoner de guerra té dret a una protecció especial sota la Tercera Convenció de Ginebra.
Ref. Definició	International Committee of the Red Cross. (2009). <i>Exploring humanitarian law: Glossary</i> . ICRC. [Traducció al català]. https://www.icrc.org/sites/default/files/external/files/ehl/ehl-english-glossary.pdf
Context	Que els recursos siguin necessaris per al tractament mèdic immediat i apropiat dels ferits i malalts de les forces armades de la potència ocupant o dels presoners de guerra .
Ref. Context	International Committee of the Red Cross. (n.d.). <i>Protocol additional to the Geneva Conventions of 12 August 1949, and relating to the protection of victims of international armed conflicts (Protocol I)</i> . https://ihl-databases.icrc.org/en/ihl-treaties/api-1977 https://ihl-databases.icrc.org/en/ihl-treaties/api-1977
Llengua	romanès
Denominació i cat. gramatical	prizonier de război nom masculí [nom + preposició + nom]
Definició	Termen din DIU care descrie, într-un conflict armat internațional, un combatant sau o persoană cu statut juridic echivalent care a căzut în mâinile unei părți adverse. Printre persoanele cu statut echivalent combatanților se numără corespondenții de război, contractanții de aprovizionare, marinarii comerciali și echipajele aeronavelor civile. În caz de îndoială, orice persoană capturată care a participat la ostilități

	este considerată prizonier de război. Un prizonier de război beneficiază de protecție specială conform a treia Convenție de la Geneva.
Ref. Definiție	International Committee of the Red Cross. (2009). <i>Exploring humanitarian law: Glossary</i> . [Traducție al romanès]. https://www.icrc.org/sites/default/files/external/files/ehl/ehl-english-glossary.pdf
Context	Regulile de drept internațional umanitar au evoluat ca rezultat al echilibrării necesității militare și preocupărilor umanitare. Dreptul internațional umanitar cuprinde reguli impun protejarea persoanelor care nu participă sau nu mai participă direct la ostilități – precum civili, prizonieri de război și alți deținuți, răniți și bolnavi- precum și la restrângerea mijloacelor și metodelor de război, incluzând tactici și armament, în scopul evitării de suferințe sau distrugerii inutile.
Ref. Context	Universitatea Tehnică a Moldovei. (2021). <i>Statutul juridic al forțelor armate ale Republicii Moldova</i> . Universitatea Tehnică a Moldovei. https://military.utm.md/wp-content/uploads/sites/34/2021/03/184_Statutul_juridi.doc

Llengua	anglès
Denominació i cat. gramatical	protection of civilians nom [nom + preposició + nom]
Definiție	Protection for the civilian population is a basic element of humanitarian law: civilians and all those not taking part in the fighting must on no account be attacked and must be spared and protected.
Ref. Definiție	Global Protection Cluster. (n.d.). <i>Protection of civilians</i> . https://globalprotectioncluster.org/themes/protection_civilians
Context	The provisions of this Section are additional to the rules concerning humanitarian protection contained in the Fourth Convention, particularly in Part II thereof, and in other international agreements binding upon the High Contracting Parties, as well as to other rules of

	international law relating to the protection of civilians and civilian objects on land, at sea or in the air against the effects of hostilities.
Ref. Context	International Committee of the Red Cross. (n.d.). <i>Article 49 – Definition of attacks</i> . IHL Treaties Database. https://ihl-databases.icrc.org/en/ihl-treaties/api-1977/article-49
Llengua	català
Denominació i cat. gramatical	protecció dels civils nom femení [nom + preposició i article + nom]
Definició	La protecció de la població civil és un element fonamental del dret humanitari: els civils i totes les persones que no participen en els combats no poden ser atacats en cap cas i han de ser respectats i protegits.
Ref. Definició	Global Protection Cluster. (n.d.). <i>Protection of civilians</i> . [Traducció al català]. https://globalprotectioncluster.org/themes/protection_civilians
Context	La preocupació principal del DIH és limitar els “mètodes i mitjans bèl·lics” que les parts bel·ligerants poden fer servir durant un conflicte armat (per exemple, limitant l’elecció d’armes per les parts) i donar prioritat a la protecció dels civils .
Ref. Context	Crowe, A. (2022). <i>El DIH i l’ús d’armes explosives en zones poblades</i> . Revista Per la Pau. https://www.icip.cat/perlapau/article/el-dih-i-lus-darmes-explosives-en-zones-poblades/
Llengua	romanès
Denominació i cat. gramatical	protecția civilă nom femení [nom + adjectiu]

Definició	Protecția populației civile este un element fundamental al dreptului umanitar: civilii și toate persoanele care nu participă la lupte nu trebuie să fie atacați și trebuie să fie protejați.
Ref. Definició	Global Protection Cluster. (n.d.). <i>Protection of civilians</i> . [Tradució al romanès]. https://globalprotectioncluster.org/themes/protection_civilians
Context	UE a desfășurat asistență umanitară prin intermediul echipelor ECHO (ajutorul umanitar și protecția civilă ale UE) prezente la frontierele dintre Tunisia și Libia, precum și în partea de est a Libiei, pentru a răspunde nevoilor umanitare și situației în ansamblu.
Ref. Context	Consiliul Uniunii Europene. (2012). <i>Proiectul de concluzii al Consiliului privind strategia europeană de securitate</i> . https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9238-2012-INIT/ro/pdf

Llengua	anglès
Denominació i cat. gramatical	protection of the cultural property nom [nom + preposició + article + nom]
Definició	For the purposes of IHL, “cultural property” must be understood as a specific legal concept, which differs from that of “cultural heritage.” The latter, which exists in a variety of international standard-setting instruments, is generally intended to be broader in scope than the notion of cultural property, as it also encompasses all the intangible aspects of cultural life. In contrast, while there is no agreed definition of cultural property under international law, one common feature of the definitions provided in IHL treaties is the fact that the notion of protected cultural property is limited to material objects.
Ref. Definició	Charlier, P., & Mustafayev, E. (2022). Forensic archaeology and anthropology: Cultural heritage as mass atrocity crime evidence. In J. Cuno & T. G. Weiss (Eds.), <i>Cultural heritage and mass atrocities</i> . The Getty Conservation Institute.

	https://www.getty.edu/publications/cultural-heritage-mass-atrocities/part-4/22-charlier-mustafayev/
Context	The Second Protocol to the Hague Convention for the Protection of Cultural Property , adopted by consensus in 1999, brings the Hague Convention up to date in the light of developments in international humanitarian law since 1954.
Ref. Context	International Committee of the Red Cross. (n.d.). <i>Rule 38: Attacks against cultural property</i> . Customary IHL Database. https://ihl-databases.icrc.org/en/customary-ihl/v1/rule38
Llengua	català
Denominació i cat. gramatical	protecció dels béns culturals nom femení [nom + preposició i article + nom + adjectiu]
Definició	En el marc del DIH, el concepte de “bé cultural” ha de ser entès com un concepte jurídic específic que difereix de “patrimoni cultural.” Aquest últim és més ampli, ja que inclou aspectes intangibles de la vida cultural, mentre que el bé cultural protegit pel DIH es limita a objectes materials.
Ref. Definició	Charlier, P., & Mustafayev, E. (2022). Forensic archaeology and anthropology: Cultural heritage as mass atrocity crime evidence. In J. Cuno & T. G. Weiss (Eds.), <i>Cultural heritage and mass atrocities</i> . The Getty Conservation Institute. [Traducció al català]. https://www.getty.edu/publications/cultural-heritage-mass-atrocities/part-4/22-charlier-mustafayev/
Context	Ucraïna era part el 2018 de 20 dels 21 tractats més importants de dret internacional humanitari. Únicament no era part del II Protocol per a la protecció dels béns culturals en cas de conflicte armat.
Ref. Context	Centre Delàs d'Estudis per la Pau. (2020). <i>El comerç d'armes i els drets humans: Criteris legals i impacte en la seguretat humana</i> .

	https://centredelas.org/wp-content/uploads/2020/10/Informe_Comerc%CC%A7ArmesDDHH_web_CAT_DEF.pdf
Llengua	romanès
Denominació i cat. gramatical	protecția bunurilor culturale nom feminin [nom + nom en genitiu + adjectiu]
Definició	În cadrul DIU, conceptul de „bun cultural” trebuie înțeles ca un concept juridic specific, diferit de cel de „patrimoniu cultural”. Acesta din urmă este mai larg și include aspecte intangibile ale vieții culturale, în timp ce bunul cultural protejat prin DIU se referă exclusiv la obiecte materiale.
Ref. Definició	Charlier, P., & Mustafayev, E. (2022). Forensic archaeology and anthropology: Cultural heritage as mass atrocity crime evidence. In J. Cuno & T. G. Weiss (Eds.), <i>Cultural heritage and mass atrocities</i> . The Getty Conservation Institute. [Traducție al romanès]. https://www.getty.edu/publications/cultural-heritage-mass-atrocities/part-4/22-charlier-mustafayev/
Context	Convenția de la Haga din 1954 și cele două protocoale ale acesteia reglementează protecția bunurilor culturale în caz de conflict armat. Statutul din 1998 al Curții Penale Internaționale include, printre altele, și o listă a crimelor de război aflate sub jurisdicția Curții.
Ref. Context	Comitetul Internațional al Crucii Roșii. (2005). <i>Normele dreptului internațional umanitar obținut</i> . https://www.icrc.org/sites/default/files/external/doc/en/assets/files/other/rom-irrc_857_henckaerts.pdf

Llengua	anglès
Denominació i cat. gramatical	protection of women nom femení [nom + preposició + nom]
Definició	Women must be especially protected against any attack on their honour, in particular against rape, enforced prostitution, or any other form of indecent assault.
Ref. Definició	International Committee of the Red Cross. (n.d.). <i>International humanitarian law and women: IHL and its application to women in armed conflict</i> . https://www.icrc.org/sites/default/files/document/file_list/ihl-women_icrc_002_0840.pdf
Context	(...) the effects of conflicts were severe to women in the form of sexual violence causing risks to their health but their partaking in armed conflicts involves much more than fortification from sexual violence. IHL provides the general as well as specific protection to women from sexual slavery, abusive arrests, forced transfers, torture and many other forms of sexual violence, discounting if they are civilians or combatants.
Ref. Context	Bashir, M. (2019). <i>The role of international law in the protection of cultural heritage during armed conflict</i> . SSRN. https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3452707
Llengua	català
Denominació i cat. gramatical	protecció de les dones nom femení [nom + preposició + article + nom]
Definició	Les dones han de ser especialment protegides contra qualsevol atac a la seva dignitat, en particular contra la violació, la prostitució forçada o qualsevol altra agressió indecent.

Ref. Definició	International Committee of the Red Cross. (n.d.). <i>International humanitarian law and women: IHL and its application to women in armed conflict</i>. [Traducció al català]. https://www.icrc.org/sites/default/files/document/file_list/ihl-women_icrc_002_0840.pdf
Context	Donar suport a enfocaments de manteniment de la pau adaptats al context específic per protegir els civils en les operacions de manteniment de la pau pertinents, posant l'accent en la protecció de les dones i els nens i nenes.
Ref. Context	Universitat Oberta de Catalunya. (s. d.). <i>El manteniment de la pau: Les Nacions Unides i les operacions de pau</i>. https://goo.su/MoKL6
Llengua	romanès
Denominació i cat. gramatical	protecția femeilor nom femení [nom + nom en genitiu]
Definició	Femeile trebuie să fie protejate în mod special împotriva oricărui atac asupra onoarei lor, în special împotriva violului, prostituției forțate sau oricărei alte agresiuni indecente.
Ref. Definició	Comité Internacional de la Creu Roja (CICR). <i>International humanitarian law and women: IHL and its application to women in armed conflict</i>. [Traducció al romanès]. https://www.icrc.org/sites/default/files/document/file_list/ihl-women_icrc_002_0840.pdf
Context	Instrumentul european pentru democrație și drepturile omului (IEDDO) contribuie la emanciparea și la protecția femeilor și fetelor prin sprijinirea activă a activiștilor din domeniul drepturilor omului privind femeile și a militanților pentru egalitatea de gen, [...] precum și a aducerii în fața justiției a autorilor unor astfel de violențe.

Ref. Context	Consiliul Uniunii Europene. (2012). <i>Proiectul de concluzii al Consiliului privind strategia europeană de securitate</i>. https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9238-2012-INIT/ro/pdf
--------------	---

Llengua	anglès
Denominació i cat. gramatical	refugee nom
Definició	The 1951 United Nations Convention on the Status of Refugees and its Protocol of 1967 define a refugee as a person who, owing to a well-founded fear of persecution (because of his or her race, religion, nationality, membership of a particular social group or political opinion) or as a result of war or a situation of generalized violence is outside of his or her country of nationality or habitual residence.
Ref. Definició	International Committee of the Red Cross. (2009). <i>Exploring humanitarian law: Glossary</i>. https://www.icrc.org/sites/default/files/external/files/ehl/ehl-english-glossary.pdf
Context	The referral noted that the widespread and systematic attacks against the civilian population may amount to crimes against humanity, and expressed concern at the plight of refugees forced to flee the violence and at the reports of shortages of medical supplies to treat the wounded.
Ref. Context	International Criminal Court. (n.d.). <i>Situation in Libya</i>. https://www.icc-cpi.int/situations/libya
Llengua	català
Denominació i cat. gramatical	refugiat nom masculí

Definició	La Convenció de les Nacions Unides sobre l'Estatut dels Refugiats de 1951 i el seu Protocol de 1967 defineixen un refugiat com una persona que, a causa d'un temor fonamentat de persecució (per motius de raça, religió, nacionalitat, pertinença a un grup social determinat o opinions polítiques) o com a conseqüència d'una guerra o situació de violència generalitzada, es troba fora del seu país de nacionalitat o residència habitual.
Ref. Definició	International Committee of the Red Cross. (2009). <i>Exploring humanitarian law: Glossary</i> . [Traducció al català]. https://www.icrc.org/sites/default/files/external/files/ehl/ehl-english-glossary.pdf
Context	Així mateix, l'ONU va alertar sobre la repatriació forçosa per Camerun d'uns 400 refugiats i sol·licitants d'asil de Nigèria, denúncies rebutjades per l'Executiu camerunès.
Ref. Context	Centre Delàs d'Estudis per la Pau. (2020). <i>El comerç d'armes i els drets humans: Criteris legals i impacte en la seguretat humana</i> . https://centredelas.org/wp-content/uploads/2020/10/Informe_Comerc%CC%A7ArmesDDHH_web_CAT_DEF.pdf
Llengua	romanès
Denominació i cat. gramatical	refugiat nom masculí
Definició	Convenția ONU privind Statutul Refugiaților din 1951 și Protocolul său din 1967 definesc un refugiat ca o persoană care, din cauza unei temeri bine întemeiate de persecuție (pe motive de rasă, religie, naționalitate, apartenență la un anumit grup social sau opinii politice) sau ca urmare a unui război ori a unei situații de violență generalizată, se află în afara țării sale de naționalitate sau de reședință obișnuită.
Ref. Definició	International Committee of the Red Cross. (2009). <i>Exploring humanitarian law: Glossary</i> . [Traducció al romanès].

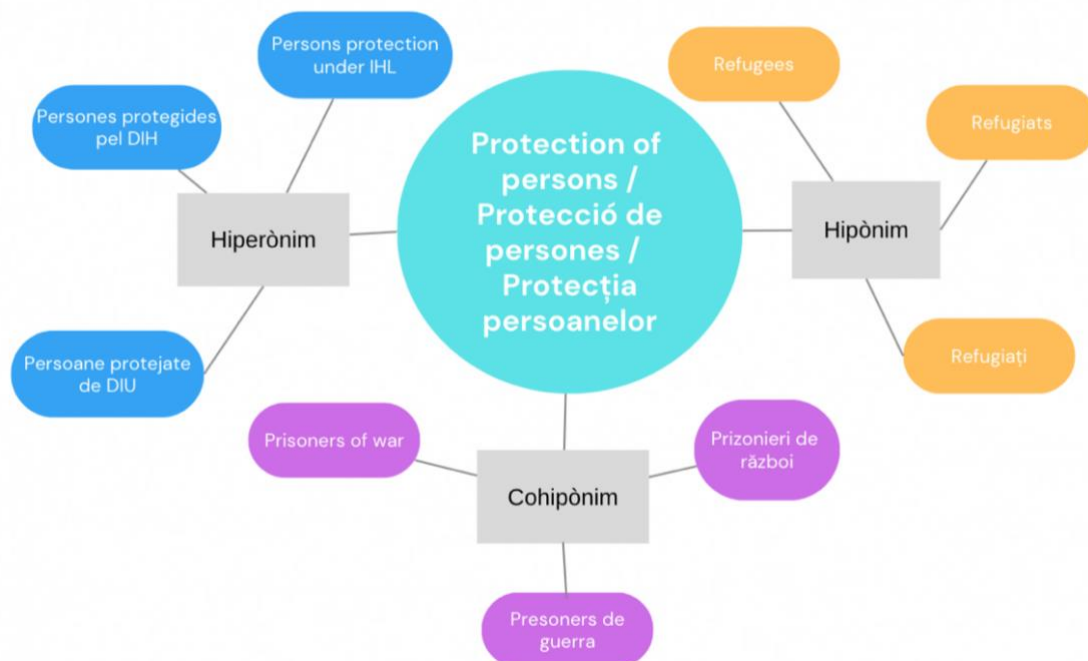
	https://www.icrc.org/sites/default/files/external/files/ehl/ehl-english-glossary.pdf
Context	În ceea ce privește procesul de întoarcere a refugiaților și a persoanelor strămutate, miniștri de externe din Bosnia și Herțegovina, Croația, Muntenegru și Serbia [...] și să organizeze o conferință a donatorilor pentru a finanța un program comun pentru refugiați în materie de locuințe în valoare de 584 de milioane de euro.
Ref. Context	Consiliul Uniunii Europene. (2012). <i>Proiectul de concluzii al Consiliului privind strategia europeană de securitate</i> . https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9238-2012-INIT/ro/pdf

Llengua	anglès
Denominació i cat. gramatical	humane treatment nom [adjectiu + nom]
Definició	The principle of humane treatment in IHL requires that those who fall into the hands of the enemy be treated with respect for their dignity as human beings. The principle seeks to ensure that the physical integrity of captured/detained persons is not violated, that they are not subjected to any form of torture or ill treatment.
Ref. Definició	International Committee of the Red Cross. (n.d.). <i>Humane treatment</i> . Casebook on International Humanitarian Law. https://casebook.icrc.org/a_to_z/glossary/humane-treatment
Context	Humane treatment must be granted as a minimum to all persons in the hands of a party to an international armed conflict.
Ref. Context	International Committee of the Red Cross. (n.d.). <i>International humanitarian law and women: IHL and its application to women in armed conflict</i> .

	https://www.icrc.org/sites/default/files/document/file_list/ihl-women_icrc_002_0840.pdf
Llengua	català
Denominació i cat. gramatical	tractament humà nom masculí [nom + adjectiu]
Definició	El principi de tractament humà en el DIH exigeix que aquells que cauen en mans de l'enemic siguin tractats amb respecte per la seva dignitat com a éssers humans, garantint que la seva integritat física no sigui violada ni siguin sotmesos a tortures o maltractaments.
Ref. Definició	International Committee of the Red Cross. (n.d.). <i>Humane treatment</i> . Casebook on International Humanitarian Law. [Traducció al català]. https://casebook.icrc.org/a_to_z/glossary/humane-treatment
Context	Per exemple, la Convenció sobre els drets de l'infant (CDI) estableix uns estàndards molt específics sobre el tractament humà que han de rebre els infants detinguts per la policia.
Ref. Context	Escola d'Administració Pública de Catalunya (EAPC). <i>Convenció sobre els drets de l'infant</i> . bit.ly/EAPC-drets-infant
Llengua	romanès
Denominació i cat. gramatical	tratament uman nom masculí [nom + adjectiu]
Definició	Principiul tratamentului uman în DIU impune ca cei care cad în mâinile inamicului să fie tratați cu respect pentru demnitatea lor umană, asigurându-se că integritatea lor fizică nu este încălcată și că nu sunt supuși torturii sau altor rele tratamente.
Ref. Definició	International Committee of the Red Cross. (n.d.). <i>Humane treatment</i> . Casebook on International Humanitarian Law. [Traducció al romanès].

	https://casebook.icrc.org/a_to_z/glossary/humane-treatment
Context	Articolul 13 Tratament uman al prizonierilor Prizonierii de război trebuie să fie tratați tot timpul cu omenie.
Ref. Context	Societatea Națională de Cruce Roșie din România. (2024). <i>Convenția de la Geneva III: Tratamentul prizonierilor de război</i>. https://crucearosie.ro/wp-content/uploads/2024/04/Conventia-de-la-Geneva-III.pdf

Mapa de relacions conceptuels

3.2.4 Instruments jurídics i organitzacions

Llengua	anglès
Denominació i cat. gramatical	customary international law nom [adjectiu + adjectiu + nom]
Definició	General practice accepted as law; such practice can be found in formal statements by States and in official accounts of military operations but it is also reflected in military manuals, national legislation and case law.
Ref. Definició	International Committee of the Red Cross. (2009). <i>Exploring humanitarian law: Glossary</i> . https://www.icrc.org/sites/default/files/external/files/ehl/ehl-english-glossary.pdf
Context	The four Geneva Conventions of 1949, together with the Hague Conventions of 1907 and customary international law , are the core sources of modern international humanitarian law (IHL).
Ref. Context	Diakonia. (n.d.). <i>Sources of international humanitarian law</i> . https://www.diakonia.se/ihl/resources/international-humanitarian-law/sources-international-humanitarian-law/
Llengua	català
Denominació i cat. gramatical	dret internacional consuetudinari nom masculí [nom + adjectiu + adjectiu]
Definició	Pràctica generalment acceptada com a dret; es pot trobar en declaracions formals dels Estats i en informes oficials d'operacions militars, així com en manuals militars, legislació nacional i jurisprudència.
Ref. Definició	International Committee of the Red Cross. (2009). <i>Exploring humanitarian law: Glossary</i> . [Traducció al català]. https://www.icrc.org/sites/default/files/external/files/ehl/ehl-english-glossary.pdf

Context	A més, el dret internacional consuetudinari exigeix dos requisits addicionals: - Les mesures adoptades han de ser necessàries i proporcionades. - L'ús de la força en legítima defensa ha de respectar el dret internacional humanitari.
Ref. Context	Generalitat de Catalunya. Departament de Relacions Institucionals i Participació. <i>De la guerra a la pau: Dret internacional humanitari i cultura de pau.</i> https://www.gencat.cat/drep/ipau/sumaris/guerra_pau.pdf
Llengua	romanès
Denominació i cat. gramatical	drept internațional cutumiar nom masculin [nom + adjectiu + adjectiu]
Definició	Practică general acceptată ca drept; poate fi regăsită în declarațiile oficiale ale statelor și în rapoarte oficiale despre operațiuni militare, precum și în manuale militare, legislație națională și jurisprudență.
Ref. Definició	International Committee of the Red Cross. (2009). <i>Exploring humanitarian law: Glossary</i>. ICRC. [Tradució al romanès]. https://www.icrc.org/sites/default/files/external/files/ehl/ehl-english-glossary.pdf
Context	Studiul a recurs la abordarea clasică pentru a determina existența unei reguli de drept internațional cutumiar general, respectiv abordarea stabilită de Curtea Internațională de Justiție, mai ales în cazurile privind Platoul continental al Mării Nordului.
Ref. Context	Comitetul Internațional al Crucii Roșii. (2005). <i>Normele dreptului internațional umanitar obșinuit</i>. CICR. https://tinyurl.com/39c7np3c

Llengua	anglès
Denominació i cat. gramatical	Geneva Conventions nom plural [nom + nom]
Definició	Four treaties adopted in Geneva in 1949, which form the basis of modern IHL and are universally accepted. As of 2006, they had been acceded to by every State in the world. The four Geneva Conventions provide protection for different categories of people during armed conflict: the wounded and sick of the armed forces in the field (First Geneva Convention), the wounded, sick and shipwrecked of the armed forces at sea (Second Geneva Convention), prisoners of war (Third Geneva Convention), and the civilian population (Fourth Geneva Convention).
Ref. Definició	International Committee of the Red Cross. (2009). <i>Exploring humanitarian law: Glossary</i> . https://www.icrc.org/sites/default/files/external/files/ehl/ehl-english-glossary.pdf
Context	The four Geneva Conventions of 1949, together with the Hague Conventions of 1907 and customary international law, are the core sources of modern international humanitarian law (IHL).
Ref. Context	Diakonia. (n.d.). <i>Sources of international humanitarian law</i> . https://www.diakonia.se/ihl/resources/international-humanitarian-law/sources-international-humanitarian-law/
Llengua	català
Denominació i cat. gramatical	Convencions de Ginebra nom femení plural [nom + preposició + nom]
Definició	Quatre tractats adoptats a Ginebra el 1949, que constitueixen la base del DIH modern i són universalment acceptats. Les quatre Convencions de Ginebra protegeixen diferents categories de persones durant els conflictes armats: els ferits i malalts de les forces armades en campanya (Primera Convenció), els ferits, malalts i nàufrags de les

	forces armades al mar (Segona Convenció), els presoners de guerra (Tercera Convenció) i la població civil (Quarta Convenció).
Ref. Definició	International Committee of the Red Cross. (2009). <i>Exploring humanitarian law: Glossary</i> . [Traducció al català]. https://www.icrc.org/sites/default/files/external/files/ehl/ehl-english-glossary.pdf
Context	El cos de la Llei, basat principalment en les Convencions de Ginebra , que protegeix certes persones en conflictes armats, ajuda les víctimes i limita els mètodes i mitjans de combat amb l'objectiu de minimitzar la destrucció, la pèrdua de vides i el patiment humà innecessari.
Ref. Context	AHEAD Association. <i>Glossari de drets humans</i> . aheadedu.org/glossari-drets-humans
Llengua	romanès
Denominació i cat. gramatical	Convențiile de la Geneva nom femení plural [nom + preposició + article + nom]
Definició	Patru tratate adoptate la Geneva în 1949, care formează baza DIU modern și sunt universal acceptate. Cele patru Convenții de la Geneva oferă protecție diferitelor categorii de persoane în timpul conflictelor armate: răniților și bolnavilor forțelor armate pe teren (Prima Convenție de la Geneva), răniților, bolnavilor și naufragiaților forțelor armate pe mare (A doua Convenție de la Geneva), prizonierilor de război (A treia Convenție de la Geneva) și populației civile (A patra Convenție de la Geneva).
Ref. Definició	International Committee of the Red Cross. (2009). <i>Exploring humanitarian law: Glossary</i> . [Traducció al romanès]. https://www.icrc.org/sites/default/files/external/files/ehl/ehl-english-glossary.pdf
Context	Convențiile de la Geneva din 1949 au fost completate în 1977 de două Protocoale adiționale privind protecția victimelor conflictelor armate internaționale și, respectiv, protecția victimelor conflictelor armate fără caracter internațional.

Ref. Context	Ministerul Afacerilor Externe. (2021). <i>Politica externă a României</i> . https://www.mae.ro/node/55102
--------------	--

Llengua	anglès
Denominació i cat. gramatical	humanitarian organization nom [adjectiu + nom]
Definició	Entities with a mission to prevent and/or alleviate human suffering in armed conflicts. They are usually involved in: searching for, collecting and transporting the wounded and sick, missing and dead; providing assistance and treatment to the wounded and sick; assisting prisoners of war; and assisting the civilian population through the provision of humanitarian relief. They are also sometimes referred to in IHL as impartial humanitarian bodies.
Ref. Definició	International Committee of the Red Cross. (n.d.). <i>Humanitarian organisations</i> . Casebook on International Humanitarian Law. https://casebook.icrc.org/a_to_z/glossary/humanitarian-organisations
Context	They must, at all times, maintain records on their locations, and take measures to protect missions of the UN, and of the ICRC and other humanitarian organizations , against the effects of these weapons.
Ref. Context	Melzer, N. (2016). <i>International humanitarian law: A comprehensive introduction</i> . International Committee of the Red Cross. p.116
Llengua	català
Denominació i cat. gramatical	organització humanitària nom femení [nom + adjectiu]
Definició	Entitats amb la missió de prevenir i/o alleujar el patiment humà en conflictes armats. Normalment participen en la recerca, recollida i transport dels ferits i morts, tractament mèdic, assistència als presoners

	de guerra i suport a la població civil mitjançant ajuda humanitària. Sovint es denominen cossos humanitaris imparcials en el DIH.
Ref. Definició	International Committee of the Red Cross. (n.d.). <i>Humanitarian organisations</i> . Casebook on International Humanitarian Law. [Traducció al català]. https://casebook.icrc.org/a_to_z/glossary/humanitarian-organisations
Context	Si no hi ha hagut una designació o acceptació de potència protectora des del començament d'una de les situacions a què es refereix l'article 1, el Comitè Internacional de la Creu Roja, sense perjudici del dret de qualsevol altra organització humanitària imparcial a fer-ho igualment, ofereix els seus bons oficis a les parts en conflicte amb vista a la designació sense demora d'una potència protectora que tingui el consentiment de les parts en conflicte.
Ref. Context	Generalitat de Catalunya. (1977). <i>Protocol I i II addicionals a les Convencions de Ginebra de 12 d'agost de 1949</i> . https://tinyurl.com/mw48md32
Llengua	romanès
Denominació i cat. gramatical	organizație umanitară nom femení [nom + adjectiu]
Definició	Entitats cu misiunea de a preveni și/sau atenua suferința umană în conflictele armate. Acestea sunt de obicei implicate în: căutarea, colectarea și transportul răniților și morților, acordarea de îngrijiri medicale, sprijinirea prizonierilor de război și asistența populației civile prin ajutor umanitar. În DIU, acestea sunt adesea denumite organisme umanitare imparțiale.
Ref. Definició	International Committee of the Red Cross. (n.d.). <i>Humanitarian organisations</i> . Casebook on International Humanitarian Law. [Traducció al romanès]. https://casebook.icrc.org/a_to_z/glossary/humanitarian-organisations
Context	Comitetul Internațional al Crucii Roșii (CICR), cu sediul la Geneva, este o organizație umanitară , independentă și neutră,

	întemeiată în 1863, care asigură protecție umanitară și asistență pentru victimele conflictelor armate și a altor situații de violență.
Ref. Context	Ministerul Afacerilor Externe. (2021). <i>Politica externă a României</i> . https://www.mae.ro/node/55102

Llengua	anglès
Denominació i cat. gramatical	International Criminal Court nom [adjectiu + adjectiu + nom]
Definició	A permanent court established by a treaty adopted in 1998 in Rome to prosecute persons accused of committing genocide, crimes against humanity, war crimes and acts of aggression. The ICC has no primacy over national courts, but it complements their work when they are unable or unwilling to investigate or prosecute those responsible for the crimes under their jurisdiction. The authority of the ICC is not limited to specific situations.
Ref. Definició	International Committee of the Red Cross. (2009). <i>Exploring humanitarian law: Glossary</i> . https://www.icrc.org/sites/default/files/external/files/ehl/ehl-english-glossary.pdf
Context	States must, in accordance with their national law, ensure that alleged perpetrators are brought before their own domestic courts or handed over for trial by the courts of another State or by an international criminal tribunal, such as the international Criminal Court .
Ref. Context	Council of the European Union. (2009). <i>EU guidelines on promoting compliance with international humanitarian law</i> . https://www.eeas.europa.eu/sites/default/files/04_hr_guidelines_humanitarian_en_0.pdf
Llengua	català

Denominació i cat. gramatical	Cort Penal Internacional nom femení [nom + adjectiu + adjectiu]
Definició	Un tribunal permanent establert pel tractat adoptat el 1998 a Roma per jutjar persones acusades de genocidi, crims de lesa humanitat, crims de guerra i actes d'agressió. La CPI no té primacia sobre els tribunals nacionals, però els complementa quan aquests no poden o no volen investigar o processar els responsables dels crims sota la seva jurisdicció.
Ref. Definició	International Committee of the Red Cross. (2009). <i>Exploring humanitarian law: Glossary</i> . [Traducció al català]. https://www.icrc.org/sites/default/files/external/files/ehl/ehl-english-glossary.pdf
Context	Havia signat sense ratificar l'Estatut de Roma de la Cort Penal Internacional i el Tractat sobre el Comerç d'Armes. No acceptava la competència de la Comissió Internacional d'Enquesta, de manera que no es podien presentar davant aquesta queixes contra Ucraïna per presumptes infraccions o violacions greus del dret internacional humanitari.
Ref. Context	Centre Delàs d'Estudis per la Pau. (2020). <i>El comerç d'armes i els drets humans: Criteris legals i impacte en la seguretat humana</i> . https://centredelas.org/wp-content/uploads/2020/10/Informe_Comerc%CC%A7ArmesDDHH_web_CAT_DEF.pdf
Llengua	romanès
Denominació i cat. gramatical	Curtea Penală Internațională nom femení [nom + adjectiu + adjectiu]
Definició	Un tribunal permanent înființat printr-un tratat adoptat în 1998 la Roma pentru a judeca persoanele acuzate de genocid, crime împotriva umanității, crime de război și acte de agresiune. CPI nu are prioritate asupra instanțelor naționale, dar le completează activitatea atunci când

	acestea nu pot sau nu doresc să investigheze sau să urmărească penal persoanele responsabile pentru crimele din jurisdicția sa.
Ref. Definiție	International Committee of the Red Cross. (2009). <i>Exploring humanitarian law: Glossary</i> . [Traducție al romanès]. https://www.icrc.org/sites/default/files/external/files/ehl/ehl-english-glossary.pdf
Context	Statutul de la Roma al Curții Penale Internaționale , precum și cel al Tribunalului Internațional pentru fosta Iugoslavie și cel al Tribunalului Internațional pentru Ruanda, toate fiind susținute de UE, nu conțin nicio dispoziție privind pedeapsa cu moartea, cu toate că acestea au fost înființate pentru a combate violările masive ale drepturilor omului, inclusiv genocidul.
Ref. Context	Consiliul Uniunii Europene. (2008). <i>Orientările UE privind pedeapsa cu moartea: Versiune revizuită și actualizată</i> . http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cmsUpload/10015.ro08.pdf

Llengua	anglès
Denominació i cat. gramatical	International Committee of the Red Cross (ICRC) nom [adjectiu + nom + preposició + article + adjectiu + nom]
Definiție	An impartial, neutral and independent organization whose exclusively humanitarian mission is to protect the lives and the human dignity of victims of wars and other situations of violence and to provide them with assistance. The ICRC directs and coordinates international relief activities in situations of armed conflict. It also endeavours to prevent suffering by promoting and strengthening IHL and universal humanitarian principle.
Ref. Definiție	International Committee of the Red Cross. (2009). <i>Exploring humanitarian law: Glossary</i> . https://www.icrc.org/sites/default/files/external/files/ehl/ehl-english-glossary.pdf

Context	Modern humanitarian action – the Geneva Convention, International Humanitarian Law, the ICRC and the wider International Red Cross and Red Crescent Movement – resulted from Swiss entrepreneur Henry Dunant stumbling onto the Solferino battlefield the day after the battle, in June 1859.
Ref. Context	Proparco. (2021). <i>At the forefront of the humanitarian-development-peace nexus: International Committee of the Red Cross</i> . https://www.proparco.fr/en/article/forefront-humanitarian-development-peace-nexus-international-committee-red-cross
Llengua	català
Denominació i cat. gramatical	Comitè Internacional de la Creu Roja (CICR) nom masculí [nom + adjectiu + preposició + article + nom + adjectiu]
Definició	Una organització imparcial, neutral i independent amb la missió exclusivament humanitària de protegir la vida i la dignitat de les víctimes de la guerra i altres situacions de violència, proporcionant-los assistència. El CICR dirigeix i coordina activitats de socors internacional en situacions de conflicte armat i promou el respecte pel DIH.
Ref. Definició	International Committee of the Red Cross. (2009). <i>Exploring humanitarian law: Glossary</i> . [Traducció al català]. https://www.icrc.org/sites/default/files/external/files/ehl/ehl-english-glossary.pdf
Context	Si no hi ha hagut una designació o acceptació de potència protectora des del començament d'una de les situacions a què es refereix l'article 1, el Comitè Internacional de la Creu Roja , sense perjudici del dret de qualsevol altra organització humanitària imparcial a fer-ho igualment, ofereix els seus bons oficis a les parts en conflicte amb vista a la designació sense demora d'una potència protectora que tingui el consentiment de les parts en conflicte.
Ref. Context	Conferència Diplomàtica sobre la Reafirmació i el Desenvolupament del Dret Internacional Humanitari Aplicable en

	els Conflictes Armats. (1977). <i>Protocol adicional als Convenis de Ginebra del 12 d'agost de 1949 relatiu a la protecció de les víctimes dels conflictes armats internacionals (Protocol I)</i> . Comitè Internacional de la Creu Roja. https://tinyurl.com/mw48md32
Llengua	romanès
Denominació i cat. gramatical	Comitetul International al Crucii Roșii (CICR) nom masculí [nom + adjectiu + preposició + nom + adjectiu]
Definició	O organizație imparțială, neutră și independentă, a cărei misiune exclusiv umanitară este de a proteja viețile și demnitatea umană a victimelor războaielor și altor situații de violență și de a le oferi asistență. CICR conduce și coordonează activitățile internaționale de ajutor în situații de conflict armat și promovează respectarea DIU.
Ref. Definició	International Committee of the Red Cross. (2009). <i>Exploring humanitarian law: Glossary</i> . ICRC. [Traducție al romanès]. https://www.icrc.org/sites/default/files/external/files/ehl/ehl-english-glossary.pdf
Context	Comitetul Internațional al Crucii Roșii (CICR) , cu sediul la Geneva, este o organizație umanitară, independentă și neutră, întemeiată în 1863, care asigură protecție umanitară și asistență pentru victimele conflictelor armate și a altor situații de violență.
Ref. Context	Ministerul Afacerilor Externe. (2021). <i>Politica externă a României</i> . https://www.mae.ro/node/55102

Llengua	anglès
Denominació i cat. gramatical	International Humanitarian Law (IHL) nom [adjectiu + adjectiu + nom]
Definició	International humanitarian law—also referred to as the law of armed conflict or the law of war—is the body of law that seeks to alleviate the human suffering inherently caused by war. It does so by limiting the means (weapons) and methods (tactics) of warfare that parties to an armed conflict can resort to, and by protecting persons who do not, or no longer, participate in hostilities.
Ref. Definició	Charlier, P., & Mustafayev, E. Forensic archaeology and anthropology: Cultural heritage as mass atrocity crime evidence. In J. Cuno & T. G. Weiss (Eds.), <i>Cultural heritage and mass atrocities</i> . The Getty Conservation Institute. https://www.getty.edu/publications/cultural-heritage-mass-atrocities/part-4/22-charlier-mustafayev/
Context	Although the nature of conflict is constantly changing, States must, nonetheless, uphold international humanitarian law related to armed conflicts in all circumstances, said Algeria's representative. "Today, more than ever, we must guarantee the best possible protection afforded to all groups entitled to such protection in armed conflict," he emphasized, condemning the violations international humanitarian law against civilians in the State of Palestine.
Ref. Context	United Nations. (2024). <i>Additional Protocols to Geneva Conventions Protecting Civilians in Armed Conflict Still Relevant, Need to Be Respected, Upheld, Sixth Committee Speakers Declare</i> . https://press.un.org/en/2024/gal3735.doc.htm
Llengua	català
Denominació i cat. gramatical	Dret Internacional Humanitari (DIH) nom masculí [nom + adjectiu + adjectiu]

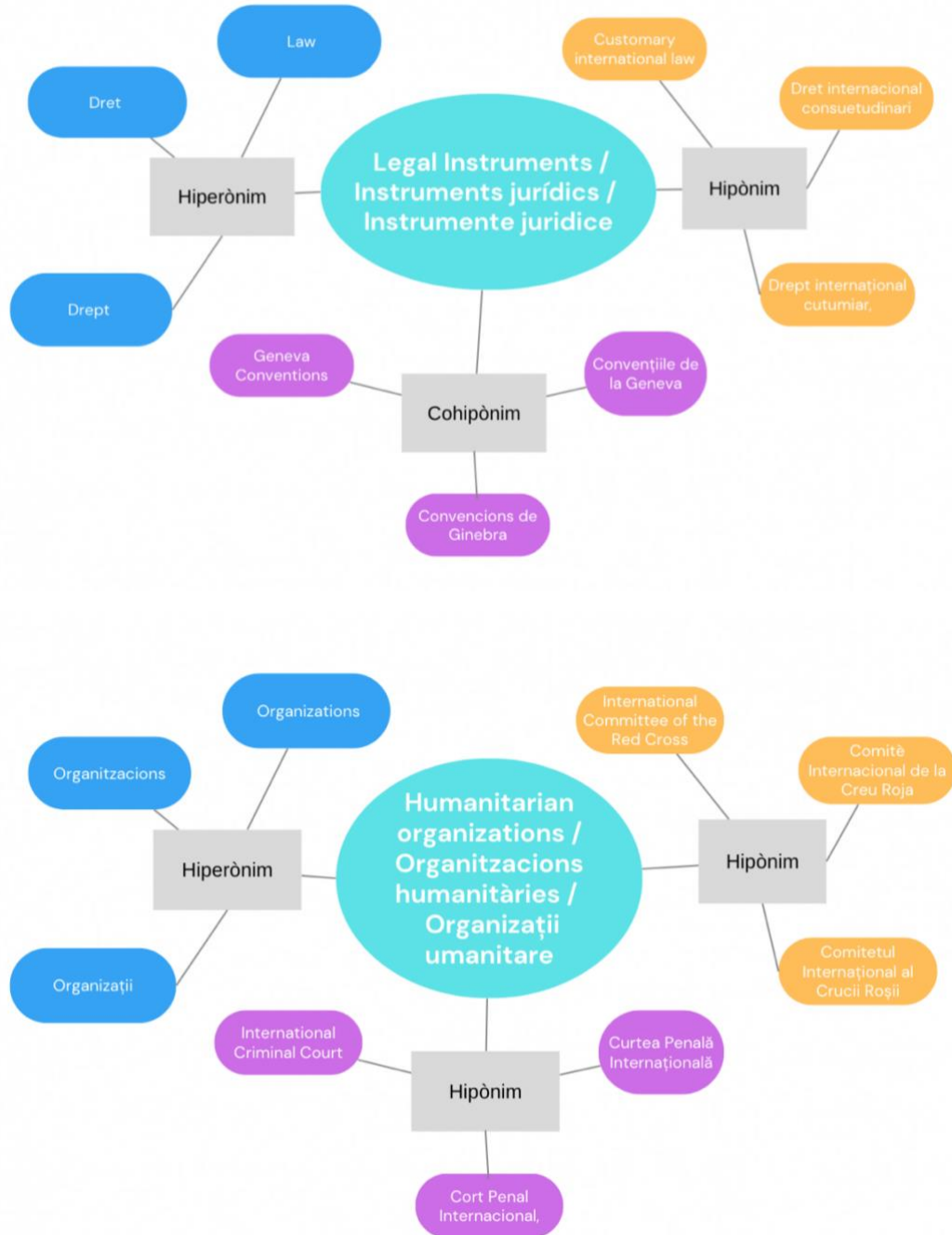
Definició	El dret internacional humanitari (DIH), també conegut com a dret de la guerra, és el conjunt de normes destinades a alleujar el patiment humà causat pels conflictes armats. Limita els mitjans i mètodes de guerra i protegeix aquells que no participen o ja no participen en les hostilitats.
Ref. Definició	Charlier, P., & Mustafayev, E. Forensic archaeology and anthropology: Cultural heritage as mass atrocity crime evidence. In J. Cuno & T. G. Weiss (Eds.), <i>Cultural heritage and mass atrocities</i> . The Getty Conservation Institute. [Traducció al català]. https://www.getty.edu/publications/cultural-heritage-mass-atrocities/part-4/22-charlier-mustafayev/
Context	Per protegir els civils, el dret internacional humanitari (DIH) disposa ja d'un marc que limita les circumstàncies en què poden utilitzar-se les armes explosives en ciutats.
Ref. Context	Crowe, A. (2022). <i>El DIH i l'ús d'armes explosives en zones poblades</i> . Revista Per la Pau. https://www.icip.cat/perlapau/article/el-dih-i-lus-darmes-explosives-en-zones-poblades/
Llengua	romanès
Denominació i cat. gramatical	Drept Internațional Umanitar (DIU) nom masculí [nom + adjectiu + adjectiu]
Definició	Dreptul internațional umanitar (DIU), cunoscut și sub denumirea de dreptul războiului (jus in bello) sau dreptul conflictelor armate, se aplică pe timp de conflict armat și cuprinde reguli care sunt destinate să protejeze persoanele care nu iau parte sau nu mai iau parte la ostilități, respectiv restricționează mijloacele și metodele de război folosite.
Ref. Definició	Ministerul Afacerilor Externe. (2021). <i>Politica externă a României</i> . https://www.mae.ro/node/55102
Context	Dreptul internațional umanitar al conflictelor armate reprezintă ansamblul normelor de drept internațional, de sorginte cutumiară sau

	convențională, destinate a reglementa în mod special problemele survenite în situații de conflict armat internațional și fără caracter internațional.
Ref. Context	Bulgac, I. (2019). <i>Dreptul internațional uman</i> . Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu". https://library.usmf.md/sites/default/files/2019-10/Bulgac%20Drept%20international%20uman.pdf

Llengua	anglès
Denominació i cat. gramatical	Rome statue nom [nom + nom]
Definició	A treaty adopted in 1998 in Rome that established the International Criminal Court.
Ref. Definició	International Committee of the Red Cross. (2009). <i>Exploring humanitarian law: Glossary</i> . https://www.icrc.org/sites/default/files/external/files/ehl/ehl-english-glossary.pdf
Context	It was only with the adoption of the Rome Statute , in 1998, that the international community finally created a permanent International Criminal Court with jurisdiction over international crimes committed by nationals, or on the territory, of a State party to the Statute, or referred to it by the UN Security Council. Today, the Rome Statute has been ratified by more than 120 States; however, a number of militarily important States have yet to do so.
Ref. Context	Melzer, N. (2016). <i>International humanitarian law: A comprehensive introduction</i> . International Committee of the Red Cross. p.32
Llengua	català
Denominació i cat. gramatical	Estatut de Roma nom masculí [nom + preposició + nom]

Definició	Tractat adoptat el 1998 a Roma que va establir la Cort Penal Internacional.
Ref. Definició	International Committee of the Red Cross. (2009). <i>Exploring humanitarian law: Glossary</i> . [Traducció al català]. https://www.icrc.org/sites/default/files/external/files/ehl/ehl-english-glossary.pdf
Context	Havia signat sense ratificar l' Estatut de Roma de la Cort Penal Internacional i el Tractat sobre el Comerç d'Armes. No acceptava la competència de la Comissió Internacional d'Enquesta, de manera que no es podien presentar davant aquesta queixes contra Ucraïna per presumptes infraccions o violacions greus del dret internacional humanitari.
Ref. Context	Centre Delàs d'Estudis per la Pau. (2020). <i>El comerç d'armes i els drets humans: Criteris legals i impacte en la seguretat humana</i> . https://centredelas.org/wp-content/uploads/2020/10/Informe_Comerc%CC%A7ArmesDDHH_web_CAT_DEF.pdf
Llengua	romanès
Denominació i cat. gramatical	Statutul de la Roma nom masculí [nom + preposició + article + nom]
Definició	Tratat adoptat în 1998 la Roma care a înființat Curtea Penală Internațională.
Ref. Definició	International Committee of the Red Cross. (2009). <i>Exploring humanitarian law: Glossary</i> . [Traducció al romanès]. https://www.icrc.org/sites/default/files/external/files/ehl/ehl-english-glossary.pdf
Context	În martie, Malaysia a găzduit de asemenea reuniunea Asia-Pacific cu privire la universalitatea Statutului de la Roma al CPI. Acest eveniment a fost urmat de decizia guvernului de a adera la Statutul de la Roma .
Ref. Context	Consiliul Uniunii Europene. (2012). <i>Proiectul de concluzii al Consiliului privind strategia europeană de securitate</i> .

Mapa de relacions conceptuals

iii) El glossari:

Per a la confecció del glossari multilingüe, s'ha fet servir com a eina principal de suport les fitxes terminològiques elaborades prèviament de cadascun dels termes que el formen.

La disposició dels termes del glossari és a la banda esquerra, en negreta i per ordre alfabètic segons la denominació original en la llengua de referència, l'anglès, i pel que fa la traducció al català i romanès, a la part dreta. S'ha afegit el gènere dels substantius després del terme mitjançant l'ús de la coma per marcar la separació seguint el model d'abreviatures de categories lèxiques que proposa el TERMCAT: nom (n) ; nom plural (n pl); nom masculí (n m); nom masculí plural (n m pl); nom femení (n f); nom i pel que fa els indicadors de llengua s'ha fet servir '*en*' per l'anglès, '*ca*' pel català i '*ro*' pel romanès.

Entre parèntesi es troben les sigles de les organitzacions com CICR i CPI, i de l'àmbit del dret, DIH. Com a excepció, hi trobem l'adjectiu '*serious*', el qual indica l'opció del seu ús i per últim, també s'ha marcat amb negreta els termes que formen part del glossari i son mencionats a qualsevol de les altres definicions.

3.3 Glossari multilingüe

en **armed conflict**, n

ca conflicte armat, n m

ro conflict armat, m m

An armed conflict is said to exist when there is an armed confrontation between the armed forces of States (international armed conflict) or between governmental authorities and organized armed groups or between such groups within a State (non-international armed conflict). Other situations of violence, such as internal disturbances and tensions are not considered to be armed conflicts.

en **civilians**, n pl

ca civils, n m pl

ro civili, n m pl

Any person who is not a **combatant**. When civilians take a direct part in fighting, they lose their protection from attack.

en **combatants**, n pl

ca combatents, n m pl

ro combatanți, n m pl

Members of the armed forces of a party to the conflict (except medical and religious personnel) who are entitled to take a direct part in hostilities. Combatants are obliged to distinguish themselves from **civilians** and to respect IHL. If combatants fall into the hands of their adversary, they are considered to be **prisoners of war**.

en **crimes against humanity**, n pl

ca crims contra la humanitat, n m pl

ro crime împotriva umanității, n m pl

Act committed as part of a widespread or systematic attack directed against any

civilian population, with knowledge of the attack.

en **customary international law**, n

General practice accepted as law; such practice can be found in formal statements by States and in official accounts of military operations but it is also reflected in military manuals, national legislation and case law.

ca dret internacional consuetudinari, n m

ro drept international cutumiar, n m

en **Geneva Conventions**, n

Four treaties adopted in Geneva in 1949, which form the basis of modern IHL and are universally accepted. As of 2006, they had been acceded to by every State in the world. The four Geneva Conventions provide protection for different categories of people during **armed conflict**: the wounded and sick of the armed forces in the field (First Geneva Convention), the wounded, sick and shipwrecked of the armed forces at sea (Second Geneva Convention), **prisoners of war** (Third Geneva Convention), and the civilian population (Fourth Geneva Convention).

ca Convencions de Ginebra, n f pl

ro Convenții de la Geneva, n f pl

en **genocide**, n

Any of the following acts committed with intent to destroy, in whole or in part, a national, ethnical, racial or religious group, as such:
(a) Killing members of the group;
(b) Causing serious bodily or mental harm to members of the group;

ca genocidi, n m

ro genocid, n m

- (c) Deliberately inflicting on the group conditions of life calculated to bring about its physical destruction in whole or in part;
- (d) Imposing measures intended to prevent births within the group;
- (e) Forcibly transferring children of the group to another group.

<i>en</i> humane treatment, n The principle of humane treatment in IHL requires that those who fall into the hands of the enemy be treated with respect for their dignity as human beings. The principle seeks to ensure that the physical integrity of captured/detained persons is not violated, that they are not subjected to any form of torture or ill treatment.	<i>ca</i> tractament humà, n m <i>ro</i> tratament uman, n m
<i>en</i> humanitarian assistance, n Material or logistical assistance provided for humanitarian purposes, typically in response to humanitarian crises. The primary objective of humanitarian assistance is to save lives, alleviate suffering and maintain human dignity.	<i>ca</i> assistència humanitària, n f <i>ro</i> asistență umanitară, n f
<i>en</i> humanitarian organization, n Entities with a mission to prevent and/or alleviate human suffering in armed conflicts. They are usually involved in: searching for, collecting and transporting the wounded and sick, missing and dead;	<i>cat</i> organització humanitària, n f <i>ro</i> organizație umanitară, n f

providing medical treatment to the wounded and sick; assisting **prisoners of war**; and assisting the civilian population through the provision of humanitarian relief. They are also sometimes referred to in IHL as impartial humanitarian bodies.

en **indiscriminate attack**, n

cat atac indiscriminat, n m

ro atac nediscriminat, n m

Attacks that do not target specific military objectives or whose effects cannot be limited as required by IHL (owing to the means and methods of warfare employed) and, as a result, strike **military objectives** and **civilians** or **civilian objects** without distinction.

en **International Criminal Court (ICC)**, n

cat Cort Penal Internacional (CPI), n f

ro Curtea Penală Internațională (CPI), n f

A permanent court established by a treaty adopted in 1998 in Rome to prosecute persons accused of committing **genocide**, **crimes against humanity**, **war crimes** and acts of aggression. The ICC has no primacy over national courts, but it complements their work when they are unable or unwilling to investigate or prosecute those responsible for the crimes under their jurisdiction. The authority of the ICC is not limited to specific situations.

en **International Committee of the Red Cross (ICRC)**, n

cat Comitè Internacional de la Creu Roja (CICR), n m

An impartial, neutral and independent organization whose exclusively humanitarian mission is to protect the lives and the human dignity of victims of wars and other situations of violence and to provide them with assistance. The ICRC directs and coordinates international relief activities in situations of **armed conflict**. It also endeavours to prevent suffering by promoting and strengthening **IHL** and universal humanitarian principle.

ro Comitetul Internațional al Crucii Roșii (CIRC), n m

en **International Humanitarian Law (IHL)** , n

cat Dret Internacional Humanitari (DIH), n m
ro Drept Umanitar Internațional (DUI), n m

Also referred to as the law of **armed conflict** or the law of war—is the body of law that seeks to alleviate the human suffering inherently caused by war. It does so by limiting the means (weapons) and methods (tactics) of warfare that parties to an **armed conflict** can resort to, and by protecting persons who do not, or no longer, participate in hostilities.

en **military objective**, n

cat obiectiu militar, n m

ro obiectiv militar, n m

An object that by its nature, location, purpose or use makes an effective contribution to military action and whose total or partial destruction offers a definite military advantage.

en **prisoner of war**, n

cat presoner de guerra, n m

ro prizonier de război, n m

A **combatant**, or a person of equivalent legal status, who has fallen into the hands of an adverse party. Among the persons whose status is equivalent to that of combatants are war correspondents, supply contractors, merchant marines and the crews of civil aircraft. In case of doubt, any captured person who has taken part in hostilities is presumed to be a **prisoner of war**. A **prisoner of war** is entitled to special protection under the Third Geneva Convention.

en **protection of civilians**, n

cat protecció dels civils, n f

ro protecția civililor, n f

Protection for the civilian population is a basic element of humanitarian law: **civilians** and all those not taking part in the fighting must on no account be attacked and must be spared and protected.

en **protection of cultural property**, n

cat protecció dels béns culturals, n f

ro protecția bunurilor culturale, n f

For the purposes of IHL, “cultural property” must be understood as a specific legal concept, which differs from that of “cultural heritage.” The latter, which exists in a variety of international standard-setting instruments, is generally intended to be broader in scope than the notion of cultural property, as it also encompasses all the intangible aspects of

cultural life. In contrast, while there is no agreed definition of cultural property under international law, one common feature of the definitions provided in IHL treaties is the fact that the notion of protected cultural property is limited to material objects.

en **protection of women**, n

ca protecció de les dones, n f

ro protecția femeilor, n f

Women must be especially protected against any attack on their honour, in particular against rape, enforced prostitution, or any other form of indecent assault.

en **refugee**, n

ca refugiat, n m

ro refugiat, n m

A person who, owing to a well-founded fear of persecution (because of his or her race, religion, nationality, membership of a particular social group or political opinion) or as a result of war or a situation of generalized violence is outside of his or her country of nationality or habitual residence.

en **repatriation**, n

ca repatriació, n f

ro repatriere, n f

The personal right of a **refugee** or a **prisoner of war** to return to their country of nationality under specific conditions laid down in various international instruments and human rights instruments as well as in **customary international law**.

<i>en</i> Rome Statue, n A treaty adopted in 1998 in Rome that established the International Criminal Court.	<i>ca</i> Estatut de Roma, n m <i>ro</i> Statutul de la Roma, n m
<i>en</i> sexual violence, n Any act of violence of a sexual nature (physical or psychological) that is committed against a person under coercive circumstances in times of peace and war alike.	<i>ca</i> violència sexual, n f <i>ro</i> violență sexuală, n f
<i>en</i> torture, n Any act by which severe pain or suffering, whether physical or mental, is intentionally inflicted on a person for such purposes as obtaining from him or a third person information or a confession, punishing him for an act he or a third person has committed or is suspected of having committed, or intimidating or coercing him or a third person, or for any reason based on discrimination of any kind, when such pain or suffering is inflicted by or at the instigation of or with the consent or acquiescence of a public official or other person acting in an official capacity.	<i>ca</i> tortura, n f <i>ro</i> tortură, n f
<i>en</i> (serious) violations of IHL, n pl ‘Grave breaches’ of the Geneva Conventions, as well as other war crimes that may be perpetrated both in	<i>ca</i> violacions (greus) del DIH, n f pl <i>ro</i> încălcări (grave) ale DIU, n f pl

international and non-international armed conflicts, including those codified in the **Rome Statute of the ICC**, and acts amounting to **war crimes** under customary IHL.

en war crimes, n pl

ca crims de guerra, n m pl

ro crime de război, n m pl

Serious violations of the laws and customs applicable in international armed conflict and serious violations of the laws and customs applicable in an **armed conflict** not of an international character.

Conclusions

L'elaboració d'aquest glossari terminològic multilingüe ha permès assolir els objectius plantejats al començament del treball. D'una banda, s'ha desenvolupat i elaborat una eina terminològica pràctica i útil per a professionals i estudiants de la traducció, la interpretació i el dret, i de l'altra, s'ha contribuït a la difusió terminològica en dues llengües amb una menor presència en el panorama internacional, com són el català i el romanès.

En primer lloc, cal destacar que la documentació prèvia ha estat essencial per fonamentar el projecte, ja que ha permès comprendre la temàtica d'estudi, els seus objectius i la seva eficàcia en el context actual. El DIH, malgrat la seva codificació i els esforços per limitar els mitjans i conseqüències dels conflictes armats, continua sense poder oferir garanties pràctiques universals, especialment en el marc dels conflictes de caràcter nacional.

Pel que fa la segona part del treball, la part pràctica i d'estudi terminològic, s'ha pogut posar en manifest la importància de disposar de bases de dades en diverses llengües. Gràcies a organismes com el TERMCAT i la IATE, ha estat possible trobar els equivalents dels termes en català i romanès, respectivament. Igualment rellevants han estat les eines tecnològiques emprades per a la creació dels corpus textuais i automatització de l'extracció terminològica. Les aplicacions *Bootcat* i *AntConc* han garantit la contextualització dels termes amb rigor i objectivitat. Mitjançant aquest procés de recerca, s'han pogut identificar els termes amb més freqüència d'ús i verificar-ne la presència en textos especialitzats.

Posteriorment, s'han elaborat les fitxes terminològiques que han estat una combinació de recerca documental i anàlisi lingüístic, i han garantit la coherència de les definicions i dels contextos. A més, la creació dels mapes conceptuals per a cada categoria de l'arbre de camp ha afavorit la comprensió de les relacions jeràrquiques entre els termes.

La confecció del glossari ha permès reflectir la similitud gramatical entre el català i el romanès, i s'ha evidenciat la proximitat estructural entre ambdues llengües, reforçant la viabilitat de futurs projectes terminològics entre llengües romàniques menys representades en els àmbits especialitzats. Un altre aspecte destacable del treball ha estat la voluntat de posar en valor la terminologia en llengües minoritzades o amb poca

presència institucional en l'àmbit jurídic internacional. L'anglès s'ha fet servir com a llengua de referència, degut la seva hegemonia en la documentació internacional i l'abundància de recursos terminològics disponibles. Tot i això, el català i el romanès han estat una combinació clau per aquest projecte, no només pel meu vincle personal amb aquestes, sinó també per la necessitat d'ampliar els recursos lingüístics en aquests idiomes i fomentar la seva presència en àmbits especialitzats com el DIH.

En relació amb l'últim objectiu plantejat, l'elaboració del glossari, a banda d'haver suposat un valor acadèmic, en té un gran valor ètic, on s'ha volgut contribuir a la creació d'un món més just a disposició de la terminologia com a eina per garantir la dignitat humana i la protecció de les persones no implicades en els conflictes armats. Finalment, de cara al curs vinent, m'agradaria continuar amb el desenvolupament d'aquest treball a través del Màster en Tradumàtica que ofereix la UAB. El meu objectiu és plantejar-ne la digitalització i ampliació d'aquest recurs perquè pugui fer-se servir com a recurs de consulta, a l'abast de qualsevol persona que el necessiti, ja sigui un professional, un estudiant o algú amb interès per aquest tema d'estudi.

Bibliografia

- Part teòrica

Bothe, M., Partsch, K. J., & Solf, W. A. (2024). *New Rules for Victims of Armed Conflicts: Commentary on the Two 1977 Protocols Additional to the Geneva Convention of 1949* (Vol. 1). Martinus Nijhoff Publishers, pp. 538-540.

Comité Internacional de la Cruz Roja. (2004). *¿Qué es el derecho internacional humanitario?*
<https://www.icrc.org/sites/default/files/external/doc/es/assets/files/other/dih.es.pdf>

Hernández, L. Á. B. (2015). *Derecho internacional humanitario*. Comisión Nacional de los Derechos Humanos, pp. 13-20.

Kalshoven, F., & Zegveld, L. (2011). *Constraints on the waging of war: an introduction to international humanitarian law*. Cambridge University Press, p. 12

Melzer, N., & Kuster, E. (2017). *International humanitarian law. General course. Committee of the International Red Cross. M, 184*. pp. 17-27, 37-43, 106.

- Glossari

Armstrade Litigation Monitor. (n.d.). *International humanitarian law*.
<https://armstradelitigationmonitor.org/international-humanitarian-law/>

Charlier, P., & Mustafayev, E. (2022) Forensic archaeology and anthropology: Cultural heritage as mass atrocity crime evidence. In J. Cuno & T. G. Weiss (Eds.), *Cultural heritage and mass atrocities*. The Getty Conservation Institute.
<https://www.getty.edu/publications/cultural-heritage-mass-atrocities/part-4/22-charlier-mustafayev/>

European Commission. (n.d.). *Repatriation*. European Migration Network. Glossary.
https://home-affairs.ec.europa.eu/networks/european-migration-network-emn/emn-asylum-and-migration-glossary/glossary/repatriation_en

Global Protection Cluster. (n.d.). *Protection of civilians*.
https://globalprotectioncluster.org/themes/protection_civilians

International Committee of the Red Cross. (1983). *Basic rules of the Geneva Conventions and their Additional Protocols*. The Committee.

- International Committee of the Red Cross. (2009). *Exploring humanitarian law: Glossary*.
<https://www.icrc.org/sites/default/files/external/files/ehl/ehl-english-glossary.pdf>
- International Committee of the Red Cross. (2010). *The Geneva Conventions of 12 August 1949*. The Committee.
- International Committee of the Red Cross. (n.d.). *Humane treatment. IHL Casebook*.
https://casebook.icrc.org/a_to_z/glossary/humane-treatment
- International Committee of the Red Cross. (n.d.). *Humanitarian organisations. IHL Casebook*.
https://casebook.icrc.org/a_to_z/glossary/humanitarian-organisations
- International Committee of the Red Cross. (n.d.). *International humanitarian law and women: IHL and its application to women in armed conflict*.
https://www.icrc.org/sites/default/files/document/file_list/ihl-women_icrc_002_0840.pdf
- International Committee of the Red Cross. (n.d.). *Rule 156: Prohibition of the use of certain weapons in armed conflicts*. Customary IHL.
<https://ihl-databases.icrc.org/en/customary-ihl/v1/rule156>
- International Criminal Court. (2009). *Article 7 of the Rome Statute of the International Criminal Court*.
<https://www.icc-cpi.int/sites/default/files/2024-05/Rome-Statute-eng.pdf>
- International Criminal Court. (2009). *Article 6 of the Rome Statute of the International Criminal Court*.
https://www.icc-cpi.int/NR/rdonlyres/EA9AEFF7-5752-4F84-BE94-0A655EB30E16/0/Rome_Statute_English.pdf
- United Nations. (n.d.). *Glossary of terms related to the protection of civilians in armed conflict*. UNTERM.
<https://unterm.un.org/unterm2/es/view/59171aec-7207-4d95-b851-7b7b6d7b27ea>
- Zach, G. (2019). Article 1: Definition of torture. In *The United Nations Convention Against Torture and its Optional Protocol: A commentary*. Oxford University Press.
<https://academic.oup.com/book/57891/chapter/471977458>

Bases de dades

ICRC. Base de dades de Dret Internacional Humanitari. *International Humanitarian Law Databases*. [Consulta: 12 novembre 2024]
<https://ihl-databases.icrc.org/es>

TERMCAT, CENTRE DE TERMINOLOGIA. *Terminologia Oberta* [en línia].
Barcelona: TERMCAT, Centre de Terminologia, 2019. [Consulta: 27 desembre 2024]
<https://www.termcat.cat/ca/terminologia-oberta>

IATE: *InterActive Terminology for Europe* [en línia]. Luxembourg: European Union, 2019. [Consulta: 27 desembre 2024]
<https://iate.europa.eu/home>

Aplicacions informàtiques

Anthony, L. (2023). *AntConc: Programari per a la concordança de textos*.

Baroni, M., i Bernardini, S. (2004). *BootCaT: Eina per a l'extracció terminològica*.